N:o 5-6
1939

Uusi HUOMEN

»ÄLKÄÄ ANTAKO TULEN SAMMUA«

UUSI HUOMEN

VALKOISEN SUOMEN NAISTEN LEHTI

v:ksi 1939

Lehteä toimitetaan edelleen puhtaasti isänmaallisessa mielessä ja kansallisessa hengessä. Siinä käsitellään maanpuolustus-, heimo- y.m. kansallisia kysymyksiä, samoin valtiollisia tapahtumia sekä koti- että ulkomailla, yhteiskunnallisia ja sivistyselämään kuuluvia asioita ja julkaistaan erilaisia opettavia, kasvattavia tai yleishyödyllisiä kirjoituksia, kuten maa- ja kotitaloutta, käsitöitä y.m.

*

Lehteä ovat kirjoituksillaan toimituskunnan lisäksi avustaneet m.m. kirjailijat *Maila Talvio, Hilja Haahti, Irene Mendelin, Hanna Rauta, Auni Nuolivaara, K. M. Wallenius, Heikki Asunta,* ja *Kaarina Vaher,* kirkkoherra *L. P. Tapaninen,* rovasti *N. A. Huttunen,* pastorit *Urho Muroma, Elias Simojoki* ja *Olavi Lähteenmäki,* emäntä *Eveliina Ala-Kulju,* opettaja *Elsa Koskimies,* maisterit *Armi Hallsten-Kallia, Anna Isoniemi, Ilona Kares, Irma Helkavaara-Ytti,* tohtori *Kerttu Seppä,* ylihoitaja *Aili Engelvuori,* lehtorit *Liisa Bergius* ja *Impi Kormu,* opettaja *Elsa Vartiainen,* rouvat *Impi-Liisa Kilpeläinen* ja *Sylvi Sarajas,* sacr. min. cand. *Elvi Saari* ja *Hilla Kaipainen,* agronoomi *Lea Lumme* y.m.

*

Uusi Huomen on maamme uusin ja mielenkiintoisin naisten lehti

*

Lehteä ilmestyy 20 numeroa vuodessa. Tilaushinta mk. 40:– kotimaassa, ulkomailla 60:– Tilataan kaikista postikonttoreista, asiamiehiltä ympäri maan ja suoraan lehden toimistosta os. Helsinki, Neitsytpolku 7, puh. 64 159

*

Tilatkaa ja levittäkää – Pyytäkää asiamiesehtoja

Uusi HUOMEN

ISÄNMAALLIS-KANSALLINEN NAISTEN LEHTI

Toimitussihteeri:
ELSA VUORJOKI
Puh. 45 336
Taloudenhoitaja:
TYYNI LEISIO

HILJA RIIPINEN, päätoimittaja
Toimituskunta:
ELNA HETEMÄKI, VIOLA KUISTIO
ANNA POHJANHEIMO, EEVI SOLANNE
Julkaisija: KUSTANNUS-OY. RASTI

TOIMISTO:
Helsinki
Neitsytpolku 7
Puh. 64 159 Klo 10—13
Tilaushinta vsk. 40: —

N:o 5—6

5. 4. 1939

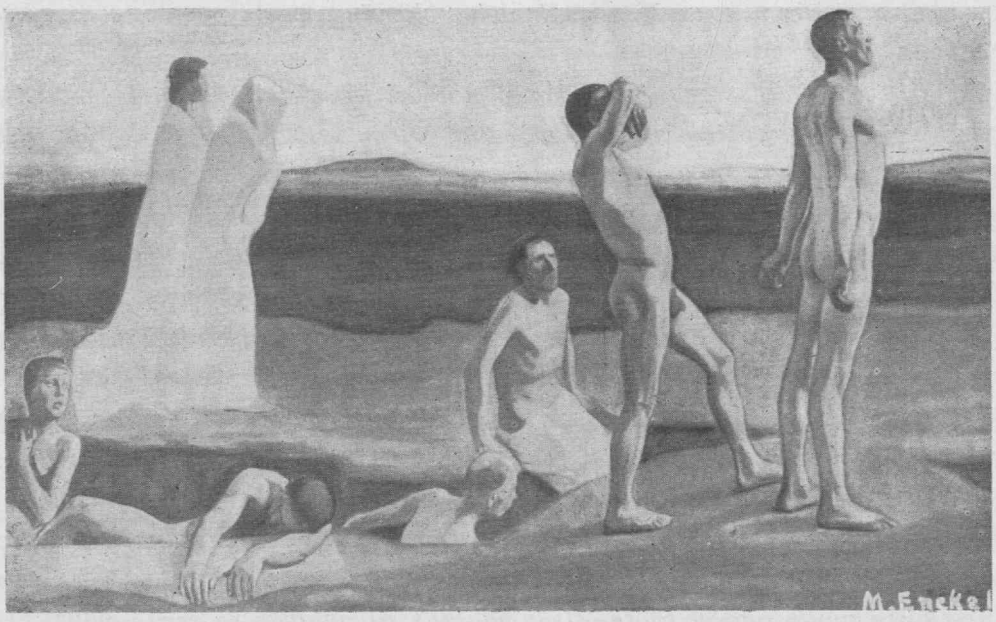

MAGNUS ENCKELL: Ylösnousemus.

† USKOMME KULMAKIVI

Pitkänperjantain ja pääsiäisen sanoma puhuu voimakkaalla tavalla Kristuksesta uskomme kulmakivenä. Se ihmiselämä, joka lepää Kristus-kulmakiven varassa, on onnellista elämää. Elämä ja autuus on sillä ihmisellä, joka on saanut kokea syntien anteeksiantamisen uskon kautta Jeesukseen Kristukseen.

Mutta tie uskoon on taisteluitten tie, kilvoituksen tie. Tätä tietä nimitetään ristin tieksi. Elävä usko syntyy ja kehittyy tällä tiellä. Taisteluissa ja kivuissa se syntyy, niissä se kasvaa. Usko ilman taistelua on käsittämätön asia. Missä päästään helpolla eteenpäin, siellä on syytä peljätä, ettei kuljetakaan ristin tiellä. Me emme voi itsellemme ottaa uskoa, se annetaan meille taivaan lahjana. Mutta se annetaan anoville ja pyytäville armon kerjäläisille. Mikäli Herra näkee meidät hengen köyhyydessä ja nöyryydessä edessään niinkuin Pietarin, syntisen vaimon ja ryövärin ristillä, sikäli hän meitä uskossa yhdistää itseensä. "Jumala on ylpeitä vastaan, mutta antaa nöyrille armon." Herra näkee uskoa siellä, missä on isoavia ja janoavia sieluja, niitä, jotka pyrkivät vanhurskauteen. Missä on Jumalan mielen mukaista murhetta, siellä on aina myöskin uskoa. Näiden ihmisten elämän perustuksena on uskon kulmakivi Jeesus Kristus.

Lukijani! Millä perustuksella on sinun elämäsi ja uskosi? Yksin Jeesus Kristus on kestävä kulmakivi näinä levottomina aikoina. Hän pysyy iankaikkisesti. "Joka uskoo Häneen, ei ole häpeään joutuva." Ja saamme juuri syntisinä uskoa Jeesukseen, syntisinä, jotka katuvat syntejään. Me emme voi saada rauhaa ja anteeksiantamusta mistään muualta kuin Kristukselta. Hän on yksin rauhammekin perusta. Hän on yksin maailmassa ainoa tie, ainoa totuus, ainoa tosi elämä. "Ja ainoa tie armohon, Jeesuksen risti yksin on".

Jotta voisimme tässä uskossa vaeltaa, tulee meidän valvoa ja rukoilla. Sillä kiusaaja koettaa meitä uskossamme horjuttaa. Henkemme on altis, mutta lihamme heikko. Mutta kun taistellaan uskon jaloa taistelua, niin kerran saadaan kokea, miten taistelu päättyy voittoon. Pitkääperjantaita seuraa aina pääsiäinen. Taistelua seuraa rauha. Se on Herran lupaus.

Kun katselemme aikamme ihmisten valtavaa enemmistöä, niin huomaamme, että heidän elämältään puuttuu luja perusta, usko Kristukseen elämän uudistajana ja syntien anteeksiantajana. Onko meillä tätä uskoa? Jokapäiväinen työmme ilman tätä uskoa on ilmaan huitomista, siunausta vailla olevaa työtä. Isänmaataan rakastavan ja sen hyväksi kaikkensa uhraavan ihmisen työ ei saavuta pysyviä tuloksia, ellei elämän sisältönä ole ylösnoussut Vapahtaja. Hän tuo siunauksen työhömme ja elämäämme. Uskostamme Herraan lähteköön työmme isänmaamme ja kansamme hyväksi. Elävä usko tuo mukanaan tekoja, rakkauden tekoja. Kristus uskomme kulmakivenä merkitsee ennenkaikkea sitä, että alamme käydä itsemme kieltämisen tietä, uhritietä, ristin tietä. Se kansalaisjoukko, joka tällä tiellä kulkien tekee työtä isänmaan hyväksi, saa kerran nähdä myöskin toteutuvan hartaan toiveensa Suomen kansan ja Suomen heimon ylösnousemuksen päivästä, valtakunnallisesta ja kansallisesta suuruudesta.

Keijo Mäntyvaara.

Vaarallinen kohta

Tokko puoluejohtajatkaan lienevät tutustuneet siihen, mitä eräs kansanrintaman vasemmistojohtaja, puhtailla Marx-linjoilla toimiva kansanedustaja Wiik esittää kantanaan sosialidemokraattien ohjelmaluonnokseen. Siinä näkyy ainakin osa siitä, minkä sosialistiset johtomiehet nyt muuten pitävät "takataskussa", t.s. sellaisena, mistä yhteisen kansan nyt ei pitäisi tietää. Se voisi nimittäin häiritä porvarien ja sosialistien hallitusyhteyttä.

Näin kirjoittaa mainittu sosialistijohtaja puolueensa ulkopoliittisista ja maanpuolustusta koskevista pyrkimyksistä: "Täydellisesti rauha voidaan turvata vasta sosialistisen talousjärjestelmän avulla, joka poistamalla luokkavastakohdat lakkauttaa mahdollisuuden luokkasorron ja -riiston harjoittamiseen kansainvälisessä mittakaavassa ja liittää kansat yhteen korkeammaksi kokonaisuudeksi." Suoraan sanottu siis. Ensin sosialistinen kumous (jollainen käytännössä on suoritettu Venäjällä ja jota on yritetty verisesti monissa maissa), ja sitten yhteen suureksi kansainväliseksi kokonaisuudeksi, jollaista komintern pari vuosikymmentä on valmistellut, yrittää yhä meilläkin, niinkuin laaja kommunistiasiamiestoiminta parhaillaan todistaa. Juutalaisen maailmanvallanalaisuus näyttäisi siis olevan asetettu ihanne senjälkeen kun omassa maassa kaikki on sosialisoitu. Tähän pyrkiessä myöntää mainittu sosialisti, joka samalla on kiihkeimpiä pasifisteja, merkitystä puolustuslaitoksellekin, lausuen: Tärkeintä ei ole tässä sotalaitoksen mahdollisimman suuri lisääminen, vaan sen saattaminen luotettavan uskolliseksi kansanvaltaa kohtaan ja sen ohella ylipäänsä niiden ainesten vastustaminen, jotka vaarantavat rauhaa. Kapitalismi uhkaa rauhaa, kapitalismia on vastustettava. Päähyökkäys on kohdistettava kapitalismin päälinnoitukseen: porvariston taloudelliseen valtaan. Toisin sanoen: sosialismiin on pyrittävä. Tämä perustotuus ei saisi jäädä sanomatta myöskään puolueemme sotilasohjelmassa." Mikä siis tarkoitus? Sosialistin tarkoitus on, että maanpuolustusta ei tarvita sen varsinaisessa mielessä, mutta sensijaan n.s. "kansanvallan" puolustusta t.s. "kansanvaltaisten puolueitten" puolustusta, että vasemmisto pääsisi sosialismiin. Ulospäin ei k.o. sosialisti näe maanpuolustuksella muuta tehtävää kuin varustautua fascistivaltioita vastaan ja "nykyisessä kokoonpanossaan" ei "Suomen sotalaitos" ole sosialistin mielestä tähän sovelias, sillä hänen sanojensa mukaan "aivan yksipuolisesti on varustauduttu vain idästä tulevaa hyökkäystä silmälläpitäen." Sitäpaitsi sosialistia peloittavat suojeluskunnat: "Suojeluskunnissa taas fascistinen aines on erittäin voimakas, varsinkin näin on asianlaita Etelä-Suomessa", valittaa k.o. sosialisti ja vaatii senmukaisesti "että maamme puolustuslaitos täytyy puhdistaa fascistisista aineksista, koska muuten laitos saattaa suorastaan vaarantaa sekä maamme sisäisen kansanvallan että sen ulkonaisen rauhan." Siksi nostattaa sosialisti yleistä mielipidettä "varustelupolitiikkaa vastaan ja sotavoimiemme puhdistamisen puolesta." — Tällaista kirjoittaa sosialistinen kansanedustaja, sosialidemokraattisen puolueen huomatuimpia luottamusmiehiä. Hallitsevan puolueen luottamusmies tekee koko maanpuolustuslaitoksen epäilyksenalaiseksi, vaatii kansan mielipidettä sen varustamista vastaan, vaatii "puhdistamista" t.k. kaikkien isänmaallisten ainesten poistamista, vaatii ennenkaikkea suojeluskuntia fascistisina hajoitettaviksi, vaatii maanpuolustuksen suuntaamista toisaalle kuin itää vastaan, (jossa sosialistien mielestä vaikuttaa yksi "suurista demokratioista.") Ja tällaista esitetään hetkellä, joka on vakava, maailmanpoliittisesti äärimmäisen vakava! Tällaista julaistaan lehdessä, jota täytyy pitää kuitenkin Suomen nykyisen hallituksen pää-äänenkannattajana!

Eivätkä ne ole yksinäisiä ajatuksia vasemmistossa. Näillä mielipiteillä on laaja tausta sos.demokraattisessa puolueessa, vaikka niitä nyt esitetään usein toisin nimikkein ja säilytetään todellista sosialistiohjelmaa "takataskussa", ettei hallitusyhtye vahingoittuisi. Tuo "takataskuohjelma" on puhtaasti kommunistinen ohjelma: Suomen kohdalta maailmanvallankumousohjelma.

(Jatk. siv. 73)

Koska Kristillinen Taideseura on näinä päivinä viettänyt 20-vuotisjuhliaan, pyysimme prof. rouva Hilja Krohnia, joka on toiminut seuran puheenjohtajana sen perustamisesta saakka, kertomaan Uuden Huomenen lukijoille seuran työstä ja tarkoitusperästä.

Kristillisyys — taide — Isänmaa

— Mikä on Kristilisen Taideseuran tarkoitus?

— Kristillisen Taideseuran sääntöjen 2. §:ssä sen tarkoitus määritellään seuraavasti: Kristillisen Taideseuran tarkoitus on kristinuskon hengessä ja suomalaisuuden pohjalla toimien herättää kansan taideharrastusta ja jalostaa sen taideaistia sekä edistää kristillisen taiteen leviämistä ja tunnetuksi tulemista. Tämän tarkoitusperän toteuttamiseen se on koko 20-vuotisena toiminta-aikanaan pyrkinyt.

— Miten kaunista kolmisointu-ajatusta: kristillisyyden taiteen ja suomalaisuuden sopusointua, voidaan käytännössä toteuttaa?

— Kolmisointu — niin, se oli Kristillisen Taideseuran edeltäjäyhdistyksen nimi, ja sen "sointu" jäi perinnöksi tälle seuralle. Muistan illan, jolloin enemmän kuin 36 vuotta takaperin löin pianosta kolmisoinnun ja ehdotin sitä vastaperustetun pienen yhdistyksen nimeksi. Me, jotka silloin nuorina ryhmityimme Kolmisointu-aatteen ympärille, rakastimme taidetta. Pidimme sitä kalliina Jumalan lahjana, jota halusimme viljellä, joko luovina taiteilijoina kirjallisuuden, musiikin tai kuvaamataiteen alalla, tai taiteen ystävinä, vastaanottajina, oppilaina. Mutta me halusimme vilpittömästi asettaa Jumalan tahdon kaiken ohjeeksi ja tarkastella taideilmiöitäkin tältä kannalta. Ymmärsimme, että taide toteuttaakseen korkean tehtävänsä tarvitsi Jumalan Henkeä ylhäältä. Sellaista jaloa taidetta harrastimme. Pidimme itsetään selvänä, että toiminnassamme asetuimme suomalaiskansalliselle pohjalle. Näissä samoissa merkeissä on Kristillinen Taideseurakin tehnyt työtä sekä omassa piirissänsä että ulospäin.

— Mitä seura on tehnyt erikoisesti suomalaisen kirkkotaiteen hyväksi?

— Vuonna 1921 seura perusti neuvontatoimiston, joka pätevien asiantuntijain avustuksella ilmaiseksi antaa ohjausta Suomen seurakunnille kirkkojen ja rukoushuoneitten rakentamista ja uusimista koskevissa kysymyksissä, hankkii tilausten mukaan taidetarvikkeita, valitsee malleja j.n.e. Seurakunnat ovat hyvin lukuisasti käyttäneet tätä neuvontaa hyväksensä. Seuran keskusjohtokunnan asiantuntijajäsenet ovat tehneet kaiken työnsä palkkiotta, pelkästä harrastuksesta. Toivoisimme kyllä seuran pääsevän sellaiseen taloudelliseen asemaan, että tämä työ voitaisiin kohtuullisesti korvata. —Kirkkotaidetta on myös käsitelty esitelmissä. Sivumennen sanoen: seuran toimesta on tähän mennessä eri puolilla maata pidetty yli 1000 esitelmää sen alaa koskevista erilaisista asioista.

— Voiko Kristillinen Taideseura ulottaa vaikutuksensa kulttuurikeskuksista myöskin sinne, missä sen työtä eniten tarvittaisiin — syrjäisillekin maaseuduille ja etenkin rajaseudulle?

— Rajapitäjissä on joskus pidetty joitakin esitelmiä, mutta enemmänkin pidettäisiin, jos se varojen ja työvoimien puolesta kävisi päinsä. Seuran toimesta järjestetyt radiotilaisuudet sekä painetut julkaisut tietysti kantavat syrjemmällekin. On kuitenkin eräs rajaseututyön muoto, joka seuran piirissä on etenkin viime aikoina suuresti tehostunut. On herännyt halu ja into auttaa köyhiä rajaseurakuntia saamaan kirkkonsa ja rukoushuoneensa arvokkaaseen kuntoon. Täten on jo 8 seurakuntaa saanut lahjaksi valaistuslaitteita, alttarivaatetuksia, ehtoollisvälineitä y.m. Useat seuran paikalliset jäsenyhtymät ovat ryhtyneet tähän työhön ja kokeneet myötätuntoa liikkeitten, taiteilijain ja suuren yleisönkin puolelta. Rajaseudulla taaskin on lahjat otettu vastaan liikuttavalla kiitollisuudella.

— Onko Kristillinen Taideseura 20-vuotisen

olemassaolonsa aikana saanut aikaan kristillisyyden ja taiteen lähentymistä?

— Parikymmentä vuotta sitten — ja vielä enemmän 36 vuotta takaperin, jolloin Kolmisointu perustettiin — kristillisyys ja taide olivat varsin loitolla toisistansa. Lähentymistä ja ymmärtämystä on nyt ilmeisesti havaittavissa molemmin puolin. Uskon kyllä, että seurallammekin siinä on oma osuutensa. Henkien taistelu tietenkään ei lakkaa, se päinvastoin yltyy, ja tärkeätä on, että maailman ja Jumalan valtakunnan rajat eivät mene sekaisin. Mutta väärät ennakkoluulot väistyvät taidevalistuksen ja käsitteiden selventämisen avulla niin puolella kuin toisellakin.

— Miten kirkkokansa suhtautuu taidepyrintöihin kirkon piirissä? Pitääkö se niitä syntinä?

— Alkuaikoina ilmeni kyllä epäluuloa ja vieroksumista eräillä kristillisillä tahoilla. Puhuttiin "kolmisointukristillisyydestä" jonkinlaisena pinnallisena kristillisyyden muotona. Jopa saapui nimettömiä kirjeitäkin, joissa huolehdittiin asianomaisten sielusta, "koska kokouksissa kerrotaan soitettavan viulua" j.n.e. Mutta ne ajat ovat jo kaukana takana. Rajoitettuja käsityksiä tietysti on aina olemassa, mutta harras, valistunut kirkkokansa on nykyään itse herännyt huolehtimaan esim. kirkkojensa ja jumalanpalvelustensa juhlistamisesta ja antaa arvoa seuran työlle. Yhä kuitenkin toivoisimme siltä enemmän lämpöä taiteilijain työtä kohtaan, esim. harrastusta kirkkokonsertteihin, jotka usein ovat kannattamattomia.

— Miten toiselta puolen ei-kristilliset taiteilijapiirit työhönne suhtautuvat?

— Alussa oli tässäkin suhteessa ennakkoluuloja voitettavana. Kysyttiin, mitä tekemistä taiteella ja kristillisyydellä on keskenänsä. Epäiltiin, että uusi Kristillinen Taideseura pyrki jonkinlaiseksi taiteilijain ammattiyhdistysten kilpailijaksi ja tahtoi leimata nämä epäkristillisiksi. Vähitellen lienee kyllä yleisesti selvinnyt, että näin ei ole laita. Kristillinen Taideseurahan on ennen kaikkea kristillinen kansanvalistusjärjestö, jonka erikoisalana on taide. Se antaa täyden arvon taiteilijain ammattiyhdistyksille, ei niiden kanssa kilpaile eikä niitä arvostele; nimellänsä se ilmaisee vain oman työnsä pohjan ja pyrkimyksen, ja jäseneksi on tervetullut jokainen kansalainen, joka tämän hyväksyy.

— Voiko taide johtaa ihmistä Jumalan luo?

— Jos taide on Jumalan Hengen pyhittämä, voi se kyllä suoranaisesti palvella Jumalan valtakuntaa sekä yksityisissä ihmissydämissä että seurakunnissa. Se voi virittää kirkkauden kaipausta ja viitata tietä. Se voi joskus herättää, jopa olla pelastuksen sanoman välittäjänä. Mutta vaikka ei näin suuria tapahtuisikaan, on sillä kuitenkin tärkeä tehtävä, niinkuin kaikilla Jumalan hyvillä lahjoilla, ihmiselämän monipuolisena rikastuttajana sekä erityisesti tunne- ja mielikuvituselämän jalostajana, jos se on innoituksensa imenyt Jumalan lähteistä. Ala-arvoinen, hengeltänsä huono taide sitävastoin on turmeluksen väline, jota ei tule suosia, vaikka se olisi kuinkakin loistavaan asuun puettu.

Alvar Cawén: RUKOILE JA TEE TYÖTÄ.
Simpeleen kirkon alttaritaulu. (Painettu herkkänä väripainoksena Krist. Taideseuran kuvapostikorttisarjassa.)

— Miten nimenomaan suomalaisuusnäkökohtia ja kansallista henkeä voidaan Kristillisen Taideseuran työsaralla ottaa huomioon?

Mainitsen vain erään yksityiskohdan. Kolmisoinnun ajoista alkaen on tässä piirissä harrastettu laulujen sanojen suomentamista,

(Jatk. siv. 74)

METSÄSISSI-sisarena

Lopulla vuotta 1921 olivat Vienan Karjalan miehet astuneet sotapolulle vapauttaakseen maansa ja kansansa ryssän hirmusorrosta. Pieni oli Karjalan urheitten vapaustaistelijain joukko, mutta usko ja uhma oli suuri. Luottaen odottivat he Suomesta tukea ja apua taistelussaan. Mutta kovin vähäiseksi jäi ryssän ikeestä vapautuneen veljeskansan apu.

Miten iloinen ja kiitollinen olikaan Metsäsissien ylipäällikkö sisseineen, kun 17. XII. 1921 saapui Kiimasjärvelle kovin odotettu Helsingistä lähetetty ambulanssi, minkä henkilökunnan muodosti 3 lääkäriä, 4 sairaanhoitajatarta, taloudenhoitaja ja hänellä apulainen sekä sanitäärejä. Kenttäsairaala oli määrätty järjestettäväksi komean kansakoulurakennuksen yläkertaan. Talon alakerrassa sijaitsi Metsäsissi-Rykmentin päämaja ja reservikomppanian hallussa oli 2 suurta salia. Allekirjoittanut taloudenhoitajana oli ensin vähän ymmällä, miten ja mistä tämän uuden elämän ja toiminnan oikein aloittaisi. Kaikki oli aivan erilaista kuin kotona Suomessa. Mutta Karjalan kansa oli ystävällistä ja erittäin avuliasta, kukin koetti parhaansa mukaan auttaa meitä, jotka olimme tulleet satojen kilometrien päästä auttamaan heitä. Kyläkomendantti määräsi karjalaistyttöjä meille työhön. Ensin aloitettiin miesten mielestä hirmumyrskyn tapainen suursiivous tulevassa toimi- ja asuinpaikassamme. Iltaan mennessä olimme päässeet niin pitkälle, että sairaalassa makasivat jo ensimmäiset potilaat, jalkansa palelluttaneet sotilaat.

Tohtorit, jotka olivat jo tutustuneet sissien päämajaan, toivoivat että huolehtisin vielä esikunnasta ja ylipäälliköstä, karjalaisten jumaloimasta Ilmarisesta. Vaatimattomasti oli Karjalan metsäsissien päällikkö asunut. Puutteellista oli esikunnassakin. Samalla kun järjestettiin sairaalaa kuntoon, pidin muistissani, mitä ylipäällikkö ja esikunta tarvitsivat. Olin tyytyväinen, että Helsingissä olin varustanut mukaan siksi paljon vihkoja, papereita, kyniä ja muita kansliatarpeita, että luovutettuani liikenevät tavarat esikunnalle saattoi se tulla paremmin toimeen — toistaiseksi.

Päivän parin kuluttua alkoi elämä päämajassa kulkea omaa totuttua rataansa. Aamuin ja illoin kuului alakerrasta res.kompp. päällikön kehoitushuuto: "Pojat molimah! Pojat molimah!" Siis pojat rukoilemaan. Nopeasti sissit järjestäytyivät riviin, paljastaen päänsä he katolisen kirkon messuavalla nuotilla lausuivat yhteen ääneen sissien sotarukouksen:

"Pelasta Herra ihmislapsesi ja siunaa heidän hyveensä.

Suo Karjalan Kristusta rakastavalle sotajoukolle voitto vihollisestaan.

Säilytä ristisi avulla kuvasi heidän sydämissään."

Lauantaisin rukoushetki oli juhlallisempi, kun kylän pappi saapui sen pitämään. Esikunnassa oli aina kiirettä. Siellä pidettiin sotaneuvotteluja, tärkeitä papereita kirjoitettiin, lähettejä tuli ja meni. Res.komppanian puolella opetettiin alokkaille kiväärin rakennetta ja käyttöä.

Sairaalassa oli päivittäin lääkäreillä ja hoitajattarilla täysi työ. Poliklinikassa oli suorastaan kansainvaellus. Voihan sanoa, että Karjala oli ilman sairaanhoitoa, ei ollut lääkäreitä eikä apteekkeja, ainoastaan muutama Venäjän väessä toiminut välskäri ja sanitääri. Ambulanssi pani lisäksi toimeen yleisen rokotuksen karjalaisten hallussa olevilla alueilla.

Päämajan pihalla oli aina liikettä, sinne kokoontuivat rahdinajajat ja muutkin kulkijat pohtimaan sotatapahtumia.

Ambulanssin hoitajattaria.

VIIVI NYBERG:

Kiimasjärvellä

Vain tammikuun alkupäiviin kesti rauhallista menoa, joskin silloin tällöin kuului etäinen taistelun jyske, mutta sitten alkoi Kiimasjärvi tulla epävarmaksi. Alettiin siirtää potilaita Suomeen tai turvallisemmille seuduille. Vähitellen ambulanssimme jakautui. Osa lähti Uhtualle Vienan Rykmenttiin, minne kipeästi kaivattiin apua, osa työskenteli Luvajärven kylässä ja osa henkilökunnasta oli rintamalla, joten lopuksi Kiimasjärven kenttäsairaalassa ei ollut kuin allekirjoittanut sanitäärin kanssa, karjalaista apuväkeä lukuunottamatta.

Ylipäällikön ja etappipäällikön kanssa olimme suunnitelleet muuttaa turvallisempaan paikkaan, mutta emme ennättäneet. 20. I. 1922 aamulla kuullessani kovaa melua alakerrasta ja kylästä noin 1/2 päästä laukauksia, katsahdin ikkunastani ja näin, miten vastapäiselle rannalle, rakenuksemmehan oli järvenrannalla, ilmestyi metsäiseltä mäen töyräältä hiihtäjiä loputtomasti, ja ne hiihtivät kirkolle, missä rservikomppania tällöin majaili. Lähdin alas esikuntaan ottamaan selvää, mitä liikettä tämä oli. Adjudantti kehoitti laittamaan kaikki matkakuntoon, sillä hän arveli meille tulevan lähdön. Kylän puolelta saapuneet hiihtomiehet olivat punaisten joukkoja. Meillä oli sairaalassa toipilaita ja vatsasairaita kolmisenkymmentä, mutta sairassaliin astuessani oli siellä jälellä vain pari suomalaispoikaa, jotka kertoivat, että he tuskin suoristuivat vuoteilta,

Kiimasjärven potilaita.

kun jo olivat yksin. Karjalaiset, jotka viime vuosien aikana olivat oppineet tuntemaan bolshevikkien hirmuherruuden, säikähtivät läheistä, yllättäen saapunutta vihollista, tahtoivat säilyttää henkensä raa'an punajoukon kidutukselta ja siksi he kiiruhtivat suorinta tietä pakoon. Poliklinikan puolella nukkui vielä sinne mennessäni pari Suomen poikaa ja sanitäärimme. Kuultuaan, mistä oli kysymys ja mitä läheinen ampuminen merkitsi, olivat he nopeasti valmiit ja pyysivät kiväärinsä ja kehoitustani noudattaen menivät alakertaan esikuntaan. Marjoniemeltä, suomalaiselta sotilaspojalta joka oli kovin heikon näköinen, vaikka olikin jo muutama viikko sitten sairastamastaan kuumeesta täysin toipunut, kysyin, jaksaako hän varmasti kiväärin kanssa seurata toisia, tahi muussa tapauksessa, koska hänellä ei ollut taistelukokemustakaan, tulisi kanssani hevosella. Mutta Nivalan poika, Antti Marjopojalta, joka oli kovin heikon näköinen, vaikka taan.

Muutama vuosi sitten todettiin, että vihollisemme, suomalaiset punaupseerikurssilaiset olivat saaneet tuon nuoren heimosoturin, Marjoniemen, vangiksi ja sitten päällikkönsä, punakomentaja Antikaisen käskystä raa'alla tavalla polttaneet elävänä nuotiolla. Kaikki olivat jo lähteneet ja puuhaillessani vielä yläkerrassa, saapui v.t. ylipäällikkö kiirehtimään lähtöäni. Tiukkasin häneltä, missä hevosmiehemme olivat, kun tavarani olivat jo kunnossa. Hän vastasi, ettei ollut mitään hevosia tavaroille. Kiireessä, ikkunalasien helisten särkyessä, keräsin ambulanssin paperit taskuihini, matkalaukun käteeni ja kaksi reppua selkääni ja sitten alas. Käväisin vielä kaikissa huoneissa, mutta kaikkialla oli tyhjää ja kolkkoa. Olin kai viivähtänyt liiaksi koskapa kapteeni tuli minua etsimään. Ulos astuessamme lähettivät punaiset kuulasateen meitä kohti, mutta eivätpä osuneet. Koulurakennuksen takana odotti hevonen ja reessä 5 miestä lähtövalmiina. Tuskin ehdin heittäytyä kuormaan, kun jo täyttä karkua mentiin jäänreunaa pitkin kulkevaa tietä itään. Miten oivallinen maalitaulu olimmekaan ryssille, tai oikeammin Antikaisen johtamille punaisille, jotka olivat ketjussa jäällä. Mutta aivan vahingoittumattomina selviydyimme metsätaipaleelle. Edessä oli nyt mitä vaikein pakomatka. Senjälkeen taas

(Jatk. siv. 74)

Mihin vaalivuosi velvoittaa naisia

Maamme naisille on vuosi 1939 erikoisen tärkeä. Olemme lopultakin heränneet tietoisuuteen siitä, että meidän on toimittava. Yhteiskunnassa on nim. paljon sellaisia aloja, jotka kuuluvat erikoisesti naisille. Muuten ne eivät tule kunnolla hoidetuiksi. Naisten merkitys on nykyään valtiollisessa toiminnassa hyvin pieni, kunnallisella alalla se on aivan mitätön. Tämä kaikki selvenee siitä, että eduskunnassa on naisten lukumäärä vuosi vuodelta vähentynyt. Vielä nolompi on tilanne kunnallisen hallinnon alalla maaseudulla, sillä kunnanvaltuustojen jäsenien joukossa on vain 1—2 % naisia, siis aivan mitätön luku!

Näin me olemme käyttäneet äänioikeuttamme, jonka edellinen polvi suurilla ponnistuksilla meille hankki! Tuntuu aivan siltä kuin meidän täytyisi alkaa taas alusta.

Meidän naisten on tehtävä selväksi itsellemme nykyinen tilanne. Emme ole osanneet käyttää hyväksemme niitä mahdollisuuksia, mitä meillä olisi ollut. Tai onko oikein sanoa "hyväksemme." Ja oikeastaan: kenen hyväksi meidän pitäisi toimia? Omaksi — vaiko toisten?

Tämä kohta vaatii lähempää tarkastelua. Minkä tähden naisten osallistuminen mainittuihin työaloihin on jäänyt näin pieneksi. Eiköhän se johdu siitä, ettei meillä ole sen jälkeen, kun saimme kansalaisoikeudet, ollut oikeita tavoitteita. Äänioikeuden saaminen oli sellainen tavoite, päämäärä, joka pani naiset liikkeelle. Kun se oli saavutettu, jäätiin "lepäämään laakereilla." Työlle ei ilmestynyt, tai paremmin sanottuna, ei osattu keksiä uutta tavoitetta. Kokemus osoittaa sen, että kaikki aatteellinen toiminta lamautuu, ellei ole ilmeistä päämäärää. Sen puuttuessa työ hajaantuu, ihmiset väsyvät ja innostus sammuu.

Jos tarkastelemme nykyajan elämää, niin havaitsemme varsin nopeasti, että työalaa meille naisille on jatkuvasti. Sellaisia ovat maamme sivistyksen ja puolustuskyvyn turvaaminen ja kaikki ne toimenpiteet mitkä näihin aloihin liittyvät. Ne ovat varmaan kaikille lukijoille tuttuja. Ovathan naiset näillä aloilla nykytilanteessakin saaneet paljon aikaan, ennen kaikkea vapaaehtoisten harrastusten piirissä. Tarkoituksemme on tarkastella erikoisesti naisten syrjäytymistä kunnallisessa hallinnossa.

Kunnallinen hallinto on meidän maassamme oleellisia arvoja kosketteleva ala siitä syystä, että siinä tärkeimmät asiat kuuluvat itsehallinnan piiriin. Toisin sanoen kunnat hoitavat omat asiansa. Valtiovaltakin voi puuttua niihin vain rajoitetussa määrässä.

Eräät tosiasiat osoittavat, että maaseudun tilanne on monessa suhteessa huonolla kannalla. Yhteiskunnalliset ja terveydelliset olot ovat selvästi huonommat maaseudulla kuin kaupungeissa. Sairaudet ja köyhyys tekevät tuhoaan ensi sijassa maaseudulla. Mainitaksemme pari esimerkkiä: pienten lasten kuolevaisuus ja tuberkuloosi, tuo tuhoisa kansantauti, tekevät hävitystään paljon enemmän maaseudulla kuin kaupungeissa. Köyhyys ja kaikkinainen huollon puute ilmenevät samoin maaseudulla järkyttävällä tavalla. Suurimpia epäkohtia tällä alalla on se, että orpolapset sijoitetaan suurimmalla osalla maaseutua jatkuvasti vanhan ruotijärjestelmän hengen mukaisesti sijoituskoteihin, joissa heistä ei voi pitää kasvatuksellista paremmin kuin terveydellistäkään huolta. Lapset sijoitetaan yksinkertaisesti sinne, missä "vain halvalla hoidetaan", kuten sanat kuuluvat. Tämä on olevinaan säästäväisyyttä, mutta todellisuudessa sellaisen järjestelmän ansiosta kunta saa jatkuvasti sairaita ja huollettavia hoitaakseen. Järjestelmä on omiaan vain levittämään kurjuutta ja onnettomuutta. Se kaikki perustuu vääriin laskelmiin ja siihen seikkaan, että maaseudun kunnallinen hallinto ei ole tarpeeksi kiinnittänyt huomiota asian eri puoliin. Se katselee asioita vain hetkelliseltä ja taloudelliselta näkökulmalta. Seurauksista ei välitetä ja tuloksena onkin se, että tällainen "säästäväisyys" tuo kunnalle myöhemmin vain suurentuvia menoja.

Tämän asiantilan korjaaminen on aikamme tärkein yhteiskunnallinen kysymys. Siinä on oikea tavoite nykyajan naispolvelle. Naisasialiike ei itsessään ole mikään

päämäärä, se on vain keino niiden päämääräin saavuttamiseksi, jotka ovat meitä naisia lähellä. Naisten "liikekannallepanon" tarkoituksena ei saa olla itsekäs etuileminen ja vallan saavuttaminen, vaan niiden inhimillisten pyrkimysten toteuttaminen, joiden avulla yhteiskunnan kovaosaisimmat jäsenet saavat apua. Naisen olemukseen liittyy myötätunto juuri näitä kohtaan, nainen on aina pyrkinyt auttamaan sairaita ja kärsiviä. Se on hänen tehtävänsä kodin piirissä, mutta samaa myötätuntoa hänen on osoitettava myöskin kaikkia lähimmäisiään kohtaan. Se ei onnistu nykyään tarpeellisessa määrässä, koska kunnallinen hallinto ja yhteiskunnallinen huolto ovat kylmissä käsissä.

Jokaiseen kunnanvaltuustoon pitää valita naisia siitä syystä, että kunnallisen hallinnon piiriin tulee siksi paljon asioita, joissa tarvitaan harrastusta ja myötätuntoa. Valtuustojen valitsemissa lautakunnissa, koulujen johtokunnissa y.m. ei ole naisia muuta kuin nimeksi juuri siitä syystä, että miehet valitsevat niihin tietysti toisiaan. Ainoa tapa saada yhteiskunnan perustuksia lujittava työ parempaan vauhtiin on se, että kunnanvaltuustoihin tulee valistuneita ja toimeliaita naisia. Se onnistuu parhaiten siten, että vaalilistaan tulee erikoinen naisten lista, jonka ehdokkaat ja järjestys määrätään yleisessä naisten kokouksessa. Lähemmät ohjeet saa kunnallisesta vaalilaista, asiassa tarvittavat lomakkeet saa puolueitten piirisihteereiltä ja toimitsijoilta.

*

Niin kauan kuin kasvava polvemme joutuu alkamaan elämän taipaleensa sairauksien ja kärsimysten kourissa, niin kauan kuin kuolema niittää saaliikseen runsain mitoin alkuaan tervettä elämää — emme me naiset saa suhtautua tähän kaikkeen välinpitämättömästi. Meillä on käytettävänä kaikki keinot elämän varjon puolella elävien kansalaistemme kohottamiseksi. Meitä ei kannusta vaikutusvallan saavuttaminen, vaan ihmisrakkauden toteuttaminen, minkä pitäisi olla jokaiselle naiselle tärkeimpänä tavoitteena. Sitä ominaisuutta me pyrimme vaalimaan lähimmässä ympäristössämme, kodissa, mutta se on saatava määrääväksi koko yhteiskunnassa.

Aino Lyytinen.

Ristiinnaulittu

NÄÄT MONEN PUNOVAN TAAS SURMANPAULAA,
NÄÄT MONTA PETTÄJÄÄSI, KIELTÄJÄÄSI.
KEN SYDÄMESSÄÄN PIIKEIN KRUUNAA PÄÄSI?
KEN HUUTAA JÄLLEEN: "POIS VIE!
RISTIINNAULAA!"?

KÄY ENKELPARVI AUTUAITTEN AULAA,
SE YLISTÄÄ SUN PYHÄÄ TEHTÄVÄÄSI,
MIN ISÄ IKUINEN JO AMMOIN SÄÄSI . . .
SEN KERA SEURAKUNTA KIITTÄEN LAULAA!

— — — —

JO KIROUKSEN MALJA JUOTU ON,
JO "SE ON TÄYTETTY", OI VAPAHTAJA.

NYT KULJET VOITTAJANA VOITTOHON.
KÄYN JEESUS LUOKSESI. ET LUOTAS AJA,
VAIKK' OONKIN SURMAAJASI KELVOTON —
SUO ARMO RYÖVÄRIN, SUO TAIVAAN MAJA!

ENSIO PORIO.

VAARALLINEN . . .

(Jatk. siv. 67)

Mutta — keskusta valistaa kansaa vakuuttaen, että sosialistit ovat muuttuneet, koettaa lisäksi toteuttaa marxilaisten ohjelmaa yrittämällä nujertaa Isänmaallisen kansanliikkeen, sen valtiollisen ryhmän, joka taistelee kommunisminvastaisen suunnan kärjessä ja joka ei mistään siinä ole koskaan tinkinyt eikä tingi.

Kansalliset voimat ovat kuitenkin voittokulussa maailmassa. Jos valtiollisissa johdoissa herättäisiin meilläkin ajoissa, niin meidän kansamme ei tarvitsisi kokea kärsimyksiä. Sillä nyt ei ole kysymys mistään muusta kuin taistelusta kansallisen suunnan ja punaisen suunnan välillä. Kun punainen on "kansanvallan" valheniimellä saanut keskustan puolelleen — täytyy isänmaan nimessä silloin kaikkien muiden päästä yhteen punaisuutta vastaan.

31. 3. 39.

Heikki Ritavuori

Kotiseututyötä ylioppilasosakunnissa

Koko toimintansa ajan ovat osakuntamme tunteneet ja tunnustaneet velkansa kotimaakunnalleen. Kaikki osakunnat ovat koko toimintansa ajan tehneet piirissään kotiseututyötä kukin omien mahdollisuuksiensa ja tarpeittensa rajoissa. Tämä työ onkin nykyään niin laaja ja monipuolinen, että lyhyen esityksen puitteissa siitä on mahdoton laatia tyhjentävää esitystä. Yritämme kuitenkin antaa siitä edes pintapuolisen kuvan, jotta Uuden Huomenen lukijat näkevät, että paljon parjattu ylioppilasnuoriso tekee muutakin kuin "politikoi".

Sen voimakkaan kotiseutuun kohdistuvan harrastuksen ilmauksena, joka osakunnissa on vallinnut kaikkina aikakausina, on viimeksi kuluneina vuosina erittäin suuressa määrin ollut kotiseutuun kohdistuva tutkimusharrastus. Sen tarkoituksena on ollut koota aineksia sellaisia tutkimuksia varten, joiden tehtävänä on luoda eri aloja käsittävä, selkeä ja johdonmukainen kuva synnyinseudusta ja sen kohtaloista sekä toisaalta yleensä edistää kansallista tutkimusta. Työn aatteellisena taustana on käsitys, että kansakunta, herätäkseen oman itsensä tietoisuuteen tarvitsee syvenevää tietoa omista vaiheistaan ja omista erikoisuuksistaan. Valtiollisen ja yleisen sivistyshistorian tuntemisen lisäksi on vaadittava oman kulttuurihistorian tuntemista. Useimmissa osakunnissa on tämä kotiseututyön haara järjestetty n.s. kotiseuduntutkimusretkikuntien avulla. Osakunnat lähettävät kesäiseen aikaan joukon jäseniään paikkakunnalle, jonka murre tai kulttuuri on erikoisen tyypillistä. Täällä osanottajat keräävät talteen kaikkea kansantietoutta sekä paikkakunnan historiaa.

Vauhtia tällaisen keräyksen suorittamiseen on antamassa mitä suurimmassa määrässä se, että uudet edistyneemmät olot kaikkialla pyrkivät työntämään syrjään vanhan kulttuurin, josta sen häviämisen jälkeen eivät mitkään aikakirjat jää kertomaan nouseville polville. Paitsi sitä, että näillä retkillä on runsaasti kerätty kansallista kulttuuriamme, sekä sanastollista että esineellistä, talteen, on näillä ollut toinenkin, sangen tärkeä ja ilahduttava tulos. Se on jättänyt jälkensä myös yleiseen kotiseutuharrastukseen. Kun on huomattu, että vanhoille tavoille, vanhalle ajalle ja ennenkaikkea oman seudun puheentavalle annetaan arvoa ja se kirjoitetaan muistiinkin, on tämä herättänyt monessa kansan ihmisessä uusia ajatuksia kotiseudusta ja sen arvosta.

Mainitkaamme joku sana tällaisen tutkimusretkikunnan käytännöllisestä järjestämisestä. Tutkimuksen kohteeksi valitaan pitäjä, joka on erikoisen tyypillinen esim. murteensa puolesta. Osanottajia on niin paljon kuin asianomainen osakunta tahtoo lähettää. Lukumäärä vaihtelee suuresti eri syistä, joista tietysti taloudellinen on tärkeämpiä. Jokainen jäsen saa tehtäväkseen jonkin määrätyn alan tutkimisen. Joku kerää yksinomaan kansanrunoutta, joku ruokatalouteen kuuluvaa sanastoa, joku "sanastaa" juhlia, j.n.e. Historian opinnoissa pitkälle ehtinyt henkilö tutkii asianomaisen pitäjän historiaa.

Kaikille osanottajille opetetaan yhtenäinen tietojen muistiin merkitsemistapa, ja kaikki murteeseen kuuluvat sanat on kirjoitettava niin, että lukija tarkalleen pääsee selville, kuinka sana murteessa kuuluu. Tutkimuksien tulokset jätetään Sanakirjasäätiöön, jossa laajat kokoelmat osoittavat ylioppilaiden uutteruutta tällä alalla, ja ovat joskus tiedemiehille huomattavana apuna vanhoja murteita selvitettäessä.

Toinen kotiseututyön ala on n.s. valistustoiminta. Siinä on huomattavissa kaksi puolta, nim. kirjanpitoja luentotoiminta. Useissa osakunnissa on pantu toimeen kirjakeräyksiä kirjaston hankkimiseksi jollekin syrjäiselle seudulle. Maassammehan on vielä seutuja, joissa kirja on harvinaisuus, ja sellaisille seuduille on tällaisella kotiseututyöllä arvaamattoman suuri merkitys. Eri osakunnat ovat jakaneet kirjastoja omien erikoisintressiensä mukaan. Niinpä esim. Etelä-Pohjalainen Osakunta on kerännyt kirjastoja alueensa kielirajaseutujen suomalaisille asukkaille.

METSÄSISSI . . .

(Jatk. siv. 71)

uudet työt ja tehtävät odottivat, kunnes 16. II. 1922 viimeiset heimosoturit peräytyivät ylivoiman edessä Suomeen.

"Piti Kannanlahti ja Syvärin suut
yhä sulkea Suomesta surren,
Rukajärvet, Tiirot, Prääskät ja muut
vihamiehelle hammasta purren.
Ajan Ankeaan oikkuun me uuvuimme nurjaan
jäi veljemme kohtalon kuiluhun kurjaan.
Taas hartaimmat haaveemme halla nyt vei,
— mutta uskomme murtunut ei." [1]

[1] Heimosoturimarssista.

KRISTILLISYYS . . .

(Jatk. siv. 69.)

jotta oppikouluja käymättömätkin ymmärtävät, mitä lauletaan; ja monta vihkoa laulusuomennoksia on julkaistu painostakin. Seuran julkisissa tilaisuuksissa esitetään kaikki laulut suomenkielisin sanoin. Työmme alkaessa tämä oli uutta; nyt ei sitä enää kukaan ihmettele. — Pääasia on tietysti seuran yleinen suomalaiskansallinen henki, joka on ainoa mahdollinen ja luonnollinen tehdessämme työtä Suomen kansan hyväksi. Tietysti kielestä riippumatta harrastamme muittenkin kansojen luomaa taidetta, toivoen sen hedelmöittävän henkeämme. Mutta suomalainen taide on rakkain, ja sen toivoisimme kukoistuvan Jumalan kunniaksi, isänmaalle siunaukseksi.

ANSIOITUNEITA NAISIA:

Fil. tri TEKLA HULTIN

Olemme juuri äsken viettäneet helmikuun manifestin 40-vuotispäivää ja tällöin mieliimme palauttaneet sortoajan taisteluineen ja kärsimyksineen, kerranneet passiivisen vastarinnan miesten ja naisten isänmaamme lopulliselle itsenäistymiselle alkuna olevia toimia ja todenneet, että tämän ajan keskeisimpiä, pelottomia työn ja taistelun naisia oli fil. tri *Tekla Hultin*. Hän saavuttaa huhtikuun 17 päivänä 75 vuoden iän. Voimiensa vuosina tohtori Tekla Hultin uhrasi työnsä, tarmonsa, lahjansa ja perusteellisin opinnoin hankitut tietonsa ja taitonsa isänmaan palvelukseen.

Hän valmistui ensimmäisenä Suomen naisena filosofian tohtoriksi v. 1897. Jo sitä ennen hän aloitti laajan aina viime vuodelle asti ulottuneen isänmaallisen julkaisutoiminnan, jonka esikoisena v. 1892 ilmestyi "Suomalaisuuden herätys". Tämä sai jatkon jokapäiväisessä sanomalehtityössä Tekla Hultinin ollessa "Päivälehden" sujuvakynäisenä toimittajana vuodesta 1893 alkaen. Vuonna 1899, jolloin lakejamme oli itsevaltiaan taholta mitä törkeimmin loukattu, ilmestyi tohtori Tekla Hultinin kynästä julkaisu "Mitä on perustuslaki" sekä samana vuonna Venäjän taholta johdettua Suomen tilattoman väestön keskuudessa harjoitettua kiihoitusta vastaan tähdätty kirjanen "Maaoloista Venäjällä". Hänen työtään on myös monien muiden julkaisujen lisäksi pelottoman itsenäisyystaistelijan Jonas Castrénin elämäkerta "Taistelun mies".

Ryhtyipä Tekla Hultin julkaisemaan omaa "Isänmaan ystävä"-nimistä sanomalehteäkin, joka kuitenkin sortajalle epämieluisan sisältönsä vuoksi lakkautettiin. Valtiollisten mielipiteittensä vuoksi oli tri Hultin myöhemmin pari kertaa hallinnollisella määräyksellä pidätettynä virantoimituksestakin.

Oli selvää, että Tekla Hultin tuli ensimmäisten joukossa valituksi yksikamarisen eduskunnan jäseneksi ja pysyi edustajana aina vuoteen 1924 suorittaen itsenäiselle valtakunnalle perustusta luovassa lainsäädäntötyössä merkittävän osuuden.

Julkisesta elämästä syrjään vetäydyttyään tri Hultin on jatkuvasti askarrellut niiden asioiden parissa, jotka ovat muodostuneet hänen elämänsä keskeisimmiksi. Niinpä hän on "puhdetöinään" kirjoittanut isänmaamme historian kaikkein vaiherikkaimpien vuosien tapahtumista yksityiskohtaisen, tarkkoihin päiväkirjamerkintöihin perustuvan muistelmateoksen: *"Päiväkirjani kertoo"*, jonka toinen nide ilmestyi viime jouluksi.

Tästä julkaisusta, samoin kuin kaikesta tohtori Tekla Hultinin toiminnasta, ilmenee lämmin ja syvä rakkaus tähän maahan ja kansaan sekä harvinaisin lahjoin ja uupumattomin tarmoin suoritettu Suomen ulkonaiseen ja sisäiseen suuruuteen tähtäävä työ, jota saman päämäärän omaava nykypolvi voi jatkaa.

"Uusi Huomen" kohdistaa kunnioittavat onnittelunsa tri Tekla Hultinille hänen 75-vuotispäivänään ja kiittää häntä uranuurtajatyöstä Suomen naisen ja koko isänmaan hyväksi.

Valistustyö kansan keskuudessa oli tietysti ennen oppivelvollisuuden voimaanastumista eri laatuista kuin nykyään. Niihin aikoihin avustivat osakunnatkin kansakoulujen perustamista, ja tiedämmehän sitäpaitsi, että useat kansanopistotkin ovat osakuntien avustamana perustetut. Nykyisin on asia toinen valtion ja kuntien hoitaessa koululaitosta. Sen sijaan osakunnat järjestävät alueelleen esitelmäkiertueita. Esitelmät käsittelevät yleishyödyllisiä ja yleiseen kansalaissivistykseen kuuluvia asioita. Jokainen, joka on ollut mukana tällaisella esitelmäkiertueella, tietää, että maakunta kaikkialla ottaa ylioppilaansa lämpimästi ja ystävällisesti vastaan. Esitelmätoiminta kotiseututyönä on erikoisen sopiva niissä osakunnissa, joiden alueella on sivistyksestä syrjässä olevia seutuja, kuten ovat esim. rajaseudut.

Eräät osakunnat ovat tahtoneet kunnioittaa maakuntansa suurten miesten tai huomattavien historiallisten tapahtumien muistoa pystyttämällä muistomerkkejä tai muulla tavalla vaalimalla maakunnan historiaan kuuluvia paikkoja.

Viime vuosina ovat muutamat suurimmat osakunnat hankkineet itselleen oman laulukirjan, joka sisältää maakunnasta kerätyt laulut. Tämähän on myös mitä tärkeintä kulttuurityötä.

Edellä olevasta esityksestäni älköön saatako käsitystä, että jokaisella osakunnalla kotiseututyö on järjestetty saman kaavan mukaan. Nämä mainitsemani ovat vain yleisimmät työmuodot. Mainitsematta ovat vielä laajat valokuvakokoelmat, vanhojen kirjojen kokoelmat ja ennen kaikkea esineellisen kulttuurin keruu. Monet museot, sekä paikkakuntien että maakuntien, saavat olla kiitollisia ylioppilaiden osoittamalle harrastukselle, sillä niiden kokoelmat ovat siitä varsin runsaasti karttuneet.

Ylläolevasta sangen suppeasta esityksestäkin jo käynee selville, että moitittu osakuntalaitoksemme vielä tänäpäivänä pystyy ulottamaan vaikutustaan yli varsinaisen oman piirinsä, ylioppilasnuorison, ja vanhaa ohjelmaansa toteuttaen tekee työtä kotimaakunnan ja koko isänmaan hyväksi.

Vappu Hakoköngäs.

5 vuot

Laakerit on saatu ja ylimääräiset laulettu

Kansallisten taisteluliikkeiden toiminnassa on laululla aina ollut oma, tärkeä arvonsa. Niin myöskin meillä. Isänmaallisen Kansanliikkeen nousu herätti innostavan ja rohkean joukkolaulun kaikumaan ja loi aivan uuden sävelen isänmaalliseen lauluun. Tätä uutta säveltä on edustanut Lauluvartio.

Jo syksyllä 1933 esiintyi eräässä Heimolan ikimuistoisista taistelujuhlista tilapäinen sekakuoro professorinrouva Armi Klemetin johdolla valloittaen kuulijakunnan siitäkin huolimatta että sen esitys oli horjahtelevaa ja teknillisesti avutonta. Johtaja oli tavannut oikean sävelen! Hän osasi innoittaa tämän tilapäisesti kootun laulajajoukon niin, että se puutteellisuutensa unohtaen lauloi aatteensa valtaamana. Armi Klemetin ansiota oli, ettei tämä innostus jäänyt vain hetkelliseksi, vaan että siitä tuli suorastaan vakaumus. Armi Klemetille olivat selvenneet IKL-laulun päämäärät, hänellä oli uskoa ja rohkeutta käydä niitä tavoittamaan. Seuraavana keväänä, siis viisi vuotta sitten, perustettiin Helsinkiin IKL:n keskuuteen hänen johdollaan toimiva sekakuoro, joka jo ulkonaiseksi tunnuksekseen otti nimen Lauluvartio. Tämä kuoro tahtoi omalla sarallaan tehdä työtä isänmaan ja kansakunnan hyväksi, herättää kylmät sydämet, valaa niihin uskoa ja rohkeutta; uhrimielen täyttämänä se tahtoi seistä vartiopaikallaan. Ja itsessään se jo ilmensi kansakokonaisuuden aatetta: sen riveissä lauloivat rinnan kaikkien kansankerrosten edustajat yhteisen aatteen innoittamana, oman itsensä unohtaen.

Viisi vuotta on Lauluvartio toiminut. Sen johtajan horjumaton usko ja väsymättömyys on valanut vaihtuviin laulajapolviin oikean kansallisen taistelutahdon elävöittämää laulajamieltä, joka on ollut Lauluvartion menestyksen salaisuus. Armi Klemetin valoisa, sydämellinen luonne on jaksanut ylläpitää tämän joukon rohkeutta sen pyrkiessä lähemmäksi päämääräänsä. Hän on aina teroittanut kuorolaisilleen, että vasta oikea henki elävöittää laulun. Mutta sen ohella hän on pyrkinyt kehittämään kuorostaan teknillisesti korkealla tasolla olevan, sillä valloitusretkillä on oltava hyvin varustautuneita. Täsmällinen tekstinlausunta, moitteeton rytmi, sointipuhtaus ja oikea äänenkäyttö on monta kertaa arvostelujen palstoilla todettu Lauluvartion avuiksi. Ja tämä kaikki on vain uupumattoman johtajan ansiota. Armi Klemetti on "nainen paikallaan", hänestä voimme olla ylpeitä. Joskus Lauluvartion alkuaikoina kuului ääniä: "nainen johtajana, mitähän taistelulaulua siitäkin tulee". Mutta nämä äänet vaikenivat, kun kuultiin Lauluvartion esittävän Nuijamiesten marssin. Henki oli elävä, valtaava.

Lauluvartion riveissä on monta uskollista laulajaa, niin naista kuin miestä, joille tämä "työpalvelu" harjoituksissa ihaillun johtajan opastamina on vuodesta toiseen merkinnyt parhainta henkistä virkistystä. On onnellista sitten esityksissä tuntea, miten saattaa yhtenä muiden joukossa laulaa tulta ihmisten sydämiin, sytyttää ja rohkaista. Ei ole ihme, että monet kuoron jättäneet palaavat takaisin Lauluvartion riveihin saadakseen itsekin uutta uskoa. Esikuvallisia lauluvartiolaisia on paljon, sellaisia, jotka eivät koskaan kysy omaa mukavuuttaan, vaan ovat valmiit uhraamaan voi-

ta isänmaallisen laulun merkeissä

Lauluvartion oma Armi "Turva-Jellonansa" kanssa.

mansa ja aikansa niinkuin johtajan esimerkki heitä velvoittaa. Eräs sellainen on kuoron monivuotinen sihteeri ja "kaikki kaikessa", Maija Jarkko. Oli järjestettävä miten pulmallinen juttu tahansa, aina voi Lauluvartio luottaa, että Jarkko hoitaa sen. Ja hän hoitaa sen sillä tavoin, niinkuin olisi maailman luonnollisin asia, että juuri hänen täytyy nähdä vaivaa ja huolta kuoron tähden. Tällaisten laulajatoverien joukossa tuntee tosiaan, että suuret aatteemme ovat kantaneet jo hedelmää.

Lauluvartio on viisivuotisen toimintansa aikana esiintynyt lukemattomissa IKL:n tilaisuuksissa. Tuntuu melkein itsestään selvältä, että sen laulu on kajahtanut niinhyvin Heimolan, Messuhallin, Hämäläisten talon kuin Keskustalonkin suojissa pidetyissä juhlissa. Mutta myöskin muiden aatteellisten järjestöjen tilaisuuksissa on Lauluvartio suorittanut ohjelmaa, esim. AKS:n, Lottajärjestön, Sotilaskotiyhdistyksen ja Rintamamiesten juhlissa. Kuoroliiton jäsenenä se myöskin on osallistunut kuorojen yhteistoimintaan, Tampereen ja Viipurin Laulujuhliin, Uudenmaan maakuntajuhliin jne. Se on esiintynyt radiossa useita kertoja, tehnyt konserttimatkoja Mäntsälään ja Janakkalaan, Saloon ja Turkuun ja antanut täällä Helsingissä viisi konserttia saaden kaikissa lehdissä hyvät arvostelut.

Lauluvartion konserttiohjelmistossa on ollut suuria ja vaativia kuoroteoksia, sellaisia kuin Bachin "Jeesu aarteeni" ja Sibeliuksen "Vapautettu kuningatar" ja Promotiokantaatti.

Kuoron sihteeri ja kaiken muunkin hoitava Maija.

Näiden lisäksi se on esittänyt kuorokirjallisuutemme kauneimmat isänmaalliset laulut. Lukemattomia kertoja on yleisö henkeään pidättäen kuunnellut Lauluvartion laulavan Heikki Klemetin tavoittamattoman kaunista "Oi kallis Suomenmaa"-laulua. Klemetin "Heimovirsi", "Milloin Pohjolan nähdä saan" ja "Termopylain laulu" ovat niinikään kulumattomia Lauluvartion ohjelmistossa. Kuulan "Nuijamiesten marssi" ja Turusen "Sota valosta" ovat Lauluvartion "loistonumeroita". Lauluvartio on esittänyt vanhaa, unohdettua suomalaista kuoromusiikkia, jonka Heikki Klemetti on uudelleen herättänyt eloon ja Klemetin Runeberg-sävelmien sovitukset ovat olleet Lauluvartion ohjelmistossa kunniasijoilla. Aivan kuin "motoksi" on Lauluvartio halunnut alkaa viisivuotiskonserttinsa F. von Schantzin uljaalla "Nuorten vartiolla". Tämän laulun sanat, jotka ovat Topeliuksen kirjoittamat, tuntuvat ilmentävän sitä henkeä, jota Lauluvartio palvelee:

"Me oomme vartijoita sen,
mi nousten korkeutehen,
ihanan aamun airut on,
säteenä auringon:
Me valkeutta vaalien,
sen eestä kaikki antaen,
me taistelemme ainiaan
ja vaikka kuolemaan.
Sä Suomi, toivojemme maa
saa suureks', niitä kunniaa,
vaikk' itse rauennemme me
kuin laine rannalle.
On täällä varjo vaihtuva
vaan henki ei voi sammua,
ja vartiosto nuorien
on yhtä iäinen."

Mihin ovat „musterit" ja „mamsellit" häipyneet

Me puoli vuosisataa eläneet muistamme vielä hyvin nuo iki-ihmeelliset, herttaiset, aina avuliaat, muitten hyväksi ahertelevat "musterit" ja "mamsellit'. Mutta mistä he tulivat ja minne ovat he nyt häipyneet?

Nämä perheitten hyvät hengettäret olivat enimmäkseen vanhojen pappis- tai muiden herrasperheiden naimattomiksi jääneitä tyttäriä, jotka olivat jääneet jollakin tavoin orvoiksi. Onhan tiettyä, että entisajan pappiloissa yleensä oli paljon lapsia. Pojille koetettiin etupäässä antaa opillista sivistystä, mutta tytöt saivat tyytyä kotikoulun antimiin; eihän viime vuosisadan alkupuolella maassamme ollut tyttökouluja eikä keskisäädyn kodeilla ollut varaa lähettää tyttäriään ulkomaiden "pensionaatteihin", vaikka tietysti monellakin tyttärellä olisi ollut kaikki edellytykset loistaa opintielläkin.

Siitäpä syystä rajoittuikin näitten maaseudun herrasväkien tyttärien "oppi" kaikkein välttämättömimpään — lukemiseen, alkulaskentoon ja kirjoitustaitoon. Mutta sen sijaan he saivat kodeissaan perusteellisen opetuksen elämän käytännöllisissä askareissa. Kyllä sen ajan tyttäret osasivat kutoa, ommella, leipoa, keittää, valaa kynttilöitä, panna kaljaa, suolata lihaa ja kalaa j.n.e.

Kyllähän useimmat näistä tyttäristä sitten aikanaan joutuivat miehelään, papintyttäret papeille, virkamiesten tyttäret virkamiehille j.n.e., mutta jäi niitä sentään suuresta perheestä muutamia naimattomiksikin. Ja jos perheen pää aikaisin kaatui, eikä varallisuutta pesälle jäänyt, niin minnekäpä nämät n.k. "vanhat piiat" jäivät, jollei jonkun kaukaisen sukulaisperheen palvelukseen "huushollimamselliksi" tai aivan vieraaseen ympäristöön puoliksi armoillaeläjiksi. Näitä ne nyt olivat ne viime vuosisadan "musterit" ja "mamsellit"!

He olivat aina palvelevia, aina nöyriä, aina ystävällisiä, vaatimattomia. Eivät he koskaan itseään ajatelleet, eivät he koonneet mammonan aarteita, mutta sen sijaan saivat useimmiten osakseen kaikkien perheenjäsenten rakkauden ja luottamuksen. Ajatellapa vain, minkälainen aarre tällainen "musteri" oli lapsirikkaan perheen emännälle. Hänellehän emäntä saattoi uskoa kaiken taloutensa hoidon. "Musteri" oli palvelijakunnan vartija ja "työnjohtaja", perhejuhlien yliedeskäypä, säilöönpantavien ruoka-ainesten järjestelijä, liinavaatevarastojen vaalija ja korjaaja, lasten vaatteitten parsija ja valmistaja, kudelmien ja kehruuksien yliohjaaja, sillä "musteri" osasi kaikkea ja "musteri" tiesi kaikki.

Kymmeniä vuosia "musteri" palveli perheessä, hänestä tuli vähitellen aivan välttämätön "inventaario", jota kaikki aina tarvitsivat. Vanhaksi tultuaan, vaikka ei enää jaksanutkaan keikkua ja hääriä, hän kuitenkin kiinteästi kuului perheeseen — oli sen aina rakastava ja huolehtiva suojelusenkeli. Ja kun "musteri" vihdoin ummisti väsyneet silmänsä, oli perheessä tärkeä soitinkieli katkennut, suuri rakkauden työ päättynyt.

Nyt, kun meidän kuohuva aikamme ei enää tunne näitä entisajan laupiaita "mustereita" ja "mamselleja", olisi hyvä joskus muistella heidän tosisuurta rakkaudentyötään kanssaihmisten hyväksi. Jos keneen, niin näihin "mustereihin" sopivat hyvin apostolin sanat siitä, mitä rakkaus on ja miten rakkaus käyttäytyy.

Niitä on ollut maassamme paljon näitä "mamselleja" ja "mustereita". Melkein joka pappilassa heitä oli, eivätkä useatkaan olleet hituistakaan sukua talon perheelle. Olipa sellaisiakin "mustereita", jotka koko ikänsä elivät ja toimivat samassa talossa, vaikka isäntäväki vaihtuikin. Ne ne olivat noita "inventaarioita", jotka erottamattomasti kuuluivat itse taloon. "Musterit", jolla nimellä koko perhe heitä aina kutsui, olivat usein suuria "originaaleja", ja monta hyvin lystikästä juttua heistä voisi kertoa, mutta ei kenestäkään mitään pahaa tahi ilkeätä. He olivat totisesti kotien helmiä.

Mieleeni on erikoisesti jäänyt eräs "muster Lotta", joka koko pitkän ikänsä palveli samaa pappisperhettä ja jota siinä perheessä pidettiin aivan kuin läheistä sukulaista, vaikkakaan verisiteitä ei ollut hituistakaan. "Lotta-musteri" eli viime vuosisadan keskipaikkeilla eräässä Pohjois-Pohjanmaan rovastiperheessä kahden miespolven ajan. Tämän perheen sairaalloista tytärtä Lotta-musteri hoiti tämän kuolinhetkeen saakka.

Ei liene kukaan Lotta-musterista mitään korkeata veisua virittänyt, eikähän Lotta sitä olisi koskaan tahtonutkaan. Mutta varmaa on, ettei kukaan olisi pys-

HMN huonekaluja valmistaa ja myy ainoastaan *Huonekaluliike Mikko Nupponen*

tynytkään hänestä niin kaunista veisua tekemään, kuin minkä hän totisesti olisi ansainnut.

Vaatimattomia ne olivat nuo "mamsellit" — välistä liiaksikin. Eräskin oli kerran ollut pakosta läänin maaherran illalliskutsuissa, ja kun maaherra-kenraali lähti viemään vieraitaan illallispöytään, tuli hän Emma-mamsellin luo, kumarsi syvään ja tarjosi käsivartensa juuri Emma-mamsellille. Mutta vieraitten joukossa oli rouviakin, eikä "vanhanpiian" mitenkään sopinut heistä mennä edelle. Hän siis kovasti kursaili ja käski kenraalin pyytää lähellä seisovaa nuorta rouvaa. Kenraali kuitenkin oli itsepäinen vaatien "mamsellin" tarttumaan hänen käsivarteensa, ja kun mamselli vaan esteli, sanoi kenraali vihdoin: "Hyvä Emma-mamselli, luulenpa Teidän vielä taivaan portillakin kursailevan!" Nyt huomasi mamselli olevansa alakynnessä, tarttui tarjottuun käsivarteen ja seurasi isäntää pöytään.

Kuva yllä esittää J. L. Runebergin nuorinta sisarta Emiliaa. Hän tosin vanhoilla päivillään meni naimisiin Maalahden kuuluisan rovastin, tohtori Jakob Wegeliuksen kanssa, mutta aito "mamselli" hän kuitenkin oli. Hän oli vanhemman sisarensa kanssa Pietarsaaren tunnettuja "piparkakkumamselleja" ja lapsettomaksi kun jäi, pysyi hänessä koko ikänsä "mamsellimaisuus" sanan kauneimmassa muodossa. Hänen vieressään seisovat nuoret ovat miesvainajan tyttärenpoika Jaakko Swan-Päivärinta ja ottotytär Aurora Hedberg.

Emma Runeberg-Wegelius kuoli syntymäkaupungissaan vasta 1890-luvun alkupuolella kaikkien kunnioittamana ja rakastamana.

Meillä ei enää ole "mustereita" eikä "mamselleita". Ne, joista viime vuosisadalla olisi sellaisia saattanut tulla, työskentelevät nyt virastoissa, konttoreissa, oppituoleissa, eduskunnassa j.n.e. Ja hyvä niin. Mutta kunnia ja kaunein "korkea veisu" entisajan "mamsellien" ja "musterien" jalolle työlle ja muistolle.

E. W—nn.

Uskosi tulevaisuuteen?

Kestääkö lujana uskosi Suomen tulevaisuuteen? "Suomalais-ugrilaiset kansat ovat aamun kansaa." Edellämainittu näkemys on kunnioitetulla, paljon isänmaan asioissa harmaantuneella koulumiehellä.

Tiedämme, että valtiomme on nuori. Tiedämme, että rajojemme sisällä tehdään paljon rakentavaakin työtä. Mutta rajojen sisällä asuu Suomen kansa. Aamun kansako, joka vielä tekee puhdetöitään? Eräistä henkilöistä sanotaan, että "heidän elämänsä kirkastuu kirkastumistaan aina täyteen päivään asti". Sinusta, Suomen nainen, tällä hetkellä suureksi osaksi riippuu päivän nousu rakkaan isänmaamme taivaalle.

Ajatteletko — tänään on hyvin, huomenna vielä paremmin. Toimeentulosi on hyvä, ulkoasusi viehättävä, seurustelulle ja huvittelulle on sopivasti mahdollisuuksia ja aikaa. Silloin tällöin elät isänmaallisen innostuksen hetkiä. Kenties puristaa rajan takaa kuuluva itku kyyneleenkin joskus silmistäsi. Tuoko on oikeaa ja elämisenarvoista suomalaisen naisen elämää, olen joutunut itseltänikin kyselemään. Sananmukaisesti "pyöreä" maailma on ympärillämme. Yleisen mielipiteen kurimus vetää yhtämittaa pyörteeseensä ja nk. länsimainen sivistys yrittää tehdä meistä kaikista sisäisesti ja ulkonaisesti "hienoja ihmisiä". Seuraako länsimaisen sivistyksen mukana kansamme tuho? Aamun kansako tuhon omana?

Isänmaan hätä on vavahduttanut meidät hereille. "Aamu esiin kamppailkaamme", sanoo nuori, syvästi nähnyt runoilijamme. Kipeänä nousee esille kysymys, onko pienillä kansoilla elämisen oikeutta?

Veljeskansamme unkarilaiset ovat sanoneet: "Meillä on ystäväkansa pohjoisessa, mutta sillä on yksi suuri vika, se on liian pieni kansa." Tilastotieteilijät laskevat, Suomen kansa vanhenee keski-iältään, mutta pysyy lukumäärältään aina pienenä. Yhä useammat miehet ja naiset maksavat mielihyvin veroa "vapaudestaan". Missä on vika? Puuttuuko esivanhempiemme kaikkivoittava usko — usko tulevaisuuteen vai määrääkö s u u r i i t s e k k y y s elämäämme?

—i —a.

Missä ovat Venäjän 295.000 pappia.

Kun näinä päivinä levitetään m.m. päivälehdistössä tietoa, että bolshevikit olisivat muka ottaneet myönteisen asenteen uskontoon nähden, julkaisemme todistukseksi, että on kysymys tavallisesta valheellisesta taktikoinnista, seuraavan saksasta suomennetun artikkelin.

"Jumalaton" aikakauslehti, Neuvosto-Venäjän "taistelevien jumalattomien liiton" virallinen kuvitettu kuukausilehti julkaisee v. 1938 joulukuun numerossa siv. 6 G. Strutschkoffin artikkelin väestölaskusta tilastoineen, jossa on tarkkoja tietoja opettajien, pappien ja lääkärien luvusta keisariajan Venäjällä ja Neuvosto-Venäjällä. Jättäen pois bolshevistisen kuvauksen vaahdon siitä, miten luonnollisesti nuo "kurjat kansanviholliset, trotskilais-buharinilaiset vakoilijat ja seikkailijat" ja "pappiklikit, jotka kätkevät todellisen itsensä evankeliumin verhoon", ovat syyllisiä väenlaskuissa ilmenneeseen sabotaashiin, rajoitumme artikkelin niukkojen asiatietojen joukosta yhteen kohtaan. Mainitussa tilastossa ilmoitetaan keisarillisen Venäjän pappien luku 295.000:ksi; *Neuvosto-Venäjällä on samalla kohdalla merkintä 0,0.* "Taistelevien jumalattomien liitto" on Neuvosto-Venäjän kommunistisen puolueen alajärjestö, puolueen, joka hallitsee koko valtiota; sen äänenkannattajaa, "Jumalaton", julkaisee "Gais", Valtion uskonnonvastainen kustannusliike Moskovassa. "Jumalattoman" tietoja saataneen siis pitää virallisina Neuvostolan tiedonantoina.

Missä ovat näissä virallisissa tilastoissa, jotka koskevat nimenomaan nykyhetkeä, ne 295.000 pappia, jotka sama tilasto on merkinnyt olleen Venäjällä ennen vallankumousta. Mihin he ovat jääneet? Lokakuun vallankumouksesta on kulunut 21 vuotta, kansalaissodan lopettamisesta 18 "sosialistisen rakennustyön" vuotta. Kuinka on mahdollista, että 21 tahi 18 vuodessa kokonaan häviää sääty, johon kuuluu 295.000 jäsentä, hengellinen sääty? Ei kukaan tahtone väittää, että nuo 295.000 ihmistä olisivat kuolleet luonnollisen kuoleman. Vastattavaksi jää kysymys: Missä ovat tänä päivänä ne 295.000 pappia, jotka toimivat Venäjällä ennen vallankumousta.

Osittaisen vastauksen antaa bolshevismin ohjelma, johon kuuluu "taantumuksellisen hengellisen säädyn hävittäminen", kuten Stalin v. 1935 suoraan lausui erääle ulkomaalaiselle työläislähetystölle. Ohjelmankohta ei kuitenkaan vielä ole mikään vastaus johonkin ilmiöön ja sen syihin. Onko siis tämä ohjelmankohta pantu täytäntöön?

Silmiemme eteen aukeaa k a u h e a t o d e l l i s u u s, joka tosin muodostaa vain osan koko Venäjän kansan sanoinkuvaamattomasta murhenäytelmästä bolshevikien vallan alla. Neuvostolasta on tähän mennessä tullut hyvin niukasti tietoja hengellisen säädyn kohtalosta. Maailma on saanut tietää yksityisiä tapauksia. On kuultu lukemattomien pappien karkoituksista pakkotyöleireille äärimmäiseen pohjoiseen, karkoituksista, jotka merkitsevät tuomiota hitaaseen, tuskalliseen kuolemaan viluun ja nälkään; on kuultu papeista, jotka ovat nääntyneet karkoitusleirillä, kuten Arkangelin arkkipiispa Antonius, joka kuoli vankilaan syöpäläisten kiduttamana kuusikuukautisen vankinaolon jälestä, — on kuultu sellaisista, joiden annettiin yksinkertaisesti nääntyä nälkään vankilassa kuten Jekaterinoslavin arkkipiispa Agapit, Rostowin arkkipiispa Aleksander, saksalais-baltialainen pastori Eerwin Gross Roopista ja ylipappi Feodor Salnikow 1932 Rostowista, — jotka kidutettiin kuoliaaksi kuten Saratowissa arkkipiispa Hermogen, joka sidottiin Wolgalaivan ruorinrattaaseen ja siten hukutettiin, — Wjatkan piispa Isidor, joka seivästettiin kuoliaaksi, toisia, jotka riisuttiin talvipakkasessa ja valeltiin vedellä, kunnes jäätyivät, jotka haudattiin elävinä, revittiin kappaleiksi, silvottiin ja sitten surmattiin.

Bolshevikit ovat varoneet kunnianarkuussyistä laskemasta ulkomaille tietoja siitä, miten heillä toteutetaan "uskonnonvapautta," jonka sisältää Stalinin Valtiomuodon 124 §. Nyt on agitatiotarkoituksessa vuoden 1939 tammikuussa pidettyä väenlaskua varten julkaistu varomaton tilasto sen verran kohottanut verhoa, jonka takana Neuvosto-Venäjän kirkollinen elämä on kätkettynä, että todellisuuden ääriviivat tulevat selvästi näkyviin. Ennen vallankumousta 295.000 pappia — nyt neuvostoherruuden 21 vuotiskauden perästä vain niin mitätön luku, että virallinen neuvostotilasto ei sitä enään edes merkitse.

Mahtaako maailma ymmärtää tämän merkinnän?

(Mutta meillä kirjoitetaan, että kommunismi suosii uskontoa!!)

(Suomennos).

H. R.

MITÄ meistä ajatellaan

Nykyään Saksassa käyneet henkilöt kertovat, että Suomi on kolmannessa valtakunnassa aivan erikoisesti muodissa. Sana "finnisch" avaa tien läpi pahimmankin tungoksen ja takaa pääsyn mitä moninaisimpiin paikkoihin. Mielenkiintoa maatamme kohtaan osoittaa sekin, että kahdessa perättäisessä numerossa Freude und Arbeit (Ilo ja työ) lehteä on kirjoitus, jossa kerrotaan oloistamme. Rudolf Proksch on kirjoittanut n.s. "välähdyksiä" ja liittänyt niihin aukeaman kauniita ja edustavia valokuvia. Yhtenäisen artikkelin nimeltä "Naisen asema Suomessa erikoisesti huomioonottaen ammateissa toimivat toverit" on kirjoittanut Barbara Apelt saksalaisen perusteellisesti ja asiallisesti. Seuraavassa on muutamia otteita kummastakin kirjoituksesta.

Prokschin ensi vaikutelma Suomesta on seuraava:

"Turun satamassa. Ei ainoastaan lippu julista tämän maan luonnetta. Kohtaat henkilön, joka mykkänä tekee päivätyötään ja kuitenkin hän kuin puhuu sinulle: "Katso, minä olen Suomi, matkasi toive ja päämäärä." Kohtaat tässä työteliäässä maassa ensimmäiseksi työssä käyvän naisen, naisen, jolla on ammatti. Suomi puhuttelee sinua työn ja vapauden maana."

Naisten työnteko näyttää erikoisesti kiinnostavan saksalaista sanomalehtimiestä: "Menetpä Suomessa minne tahansa, kunpunkeihin, laboratoorioihin tehtaisiin, raitiotievaunuihin, busseihin, kaikkialla tapaat naisen työssä. Hän on tämän Pohjolan moderneimman maan näkyvin tunnusmerkki."

Henkilökohtaisena arvostelunaan hän lausuu meistä seuraavaa: "Pidättyvältä, itseensäsulkeutuneelta, jöröltä ja kovalta tuntuu suomalainen. Naistenkin piirteistä näyttää usein puuttuvan pehmeys. Vaieten hän tekee työnsä ja tuntuu usein, että koko kansa hautoo raskaita ajatuksia."

Väläntyssarjassa käsitellään vielä monenlaisia asioita, kuten esim. puolustuslaitostamme, taidetta (tietysti eduskuntataloa!) ja ennenkaikkea saunaa, jonka olemuksesta hän sanoo m.m. näin: "Sauna on tie suomalaisen ihmisen olemukseen. Höyrykylpy ja ruumiinhoito ei siinä ole tärkeintä, vaan hetki, jolloin ihminen syventyy oman itseensä tarkkaamiseen, mietiskelyyn ja ajatteluun."

Yhteenvetona vaikutelmistaan kirjoittaja sanoo: "Me näemme Suomen työn ja vapauden maana, totisen, hiljaisen ihmisen, äärettömien metsien, lukemattomien järvien ja suuren pinta-alan maana. Ja me tunnemme, että Suomi on samoinkuin Saksakin, elämäntahdon ja vahvan sisäisen voiman maa, ja sillä on samanlainen tehtäväkin: Olla germaanisten kansojen sivistyksen vaalijana."

Toisen artikkelin kirjoittaja on nainen, ja siitä syystä kai hän käsitteleekin yksinomaan naisten asemaa maassamme. Kirjoitus on meille sangen imartelevaa, kuten käy selville seuraavista otteista.

"Jo tullessaan Suomeen saksalainen näkee hämmästyksekseen naisen työskentelevän aloilla, joissa hän ei ole tottunut näkemään naista. Ystävällinen naisautonkuljettaja ajaa läpi puhtaiden, leveiden katujen erääseen niistä hauskoista hotelleista, jonka johto on naisen käsissä ja jossa ainoastaan naiset työskentelevät. Lähimmässä parturiliikkeessä häntä palvelee nainen — ammatti, joka Suomessa on yksinomaan naisten hallussa. Postitoimistossa virkailijana, raitiovaunu- ja autobussiliiketoimissa, kaikkialla näet naiset. Hän on myös asemilla asemapäällikkönä ja yleensä sellaisissa ammateissa, joissa Saksasa näkee vain miehen." Kirjoittaja koettaa etsiä syytä tällaiseen ammattien naistumiseen. Sen hän löytää teollisuuden nopeassa kehityksessä, ja sen mukana tapahtuessa taloustöiden helpoittumisessa,

Neljä JALOA kirjaa.

Saima Harmaja:

KOOTUT RUNOT

"Saima Harmajan 'Kootut runot' ja niihin liittyvä päiväkirjaotteiden valikoima antavat lukijalle eheän kuvan runoilijattaresta — niin hänen elämänsä vaiheista kuin hänen rikkaasta sielunelämästään ja runoudestaan. **Se on syksyn 1938 merkkiteoksia.**" — (Turun San.)

508 siv. 80 mk, kang. 100 mk, ½-nk. 125 mk.

Ester Ståhlberg:

MATHILDA WREDE

Elämäkertaromaani.

"Rouva Ståhlbergin kirjan tekee valtavaksi hänen kuvaamansa merkillinen ihminen.
Kirja on niin vaikuttava, että sellaista on suomeksi harvoin kirjoitettu. Kulttuuritutkielmanakin teos on hyvin ansiokas. Siinä elää vähän tunnettu kiintoisa suomalainen sivistyskausi."

Helsingin San. (Eino Palola).

456 sivua sekä kuvaliitteitä. 80 mk, kang. 100 mk, ½-nk. 125 mk.

Eve Curie:

ÄITINI, MARIE CURIE

Radiumin keksijän elämäkerta.

"Tämän kirjan vaikutus on syvä, pysyvä ja ajatuksia herättävä. Tietoisuus, että se on sanasta sanaan tosi, tekee sen vain monin verroin viehättävämmäksi ja antoisammaksi. Joka sivulta huokuu vastaan työn jaloutta ja elämän kauneutta sekä inhimillistä uhrautuvaisuutta. (Uusi Aura.)

460 sivua sekä kuvaliitteitä. 80 mk, kang. 100 mk, ½-nk. 125 mk.

Tuomi Elmgren-Heinonen:

TOIVO KUULA

Pohjalaisen säveltäjäneron elämäkerta.

"Ensimmäinen suomenkielellä kirjoitettu alkuperäinen suomalainen säveltäjäelämäkerta! — Ihanduttava tapaus musiikkikirjallisuutemme piirissä jo sinään, — myöskin monissa suhteissa antoisa kirja. — Tämä laaja teos etenee johdonmukaisesti, ja se on kirjoitettu innostuksella ja joustavasti." — (Sulho Ranta.)

428 sivua sekä kuvaliitteitä. 80 mk, kang. 120 mk, ½-nk. 125 mk.

Werner Söderström Osakeyhtiö.

KIRJALLISUUTTA

BOLSHEVIKI-MAAN KUVAUSTA.

MARIKA STIERNSTEDT: Sirpale kuvastaa. Suomentaneet *Sirkka Rapola* ja *Kyllikki Kovero.* — Otava. — Siv. 311. Hinta 50:—; nahkaselk. 65:—.

Kansikuva, sipulikirkko taustana, naishaahmo etualalla, runsaasti punaista väriä, panee arvaamaan, mitä oloja sirpale kuvastaa. Marika Stiernstedtin hioma sirpale kuvastaa bolsheviki-Venäjän elämää.

Marika Stiernstedt on entuudesta tunnettu Nyky-Venäjän kuvaajana. Hän on eräitä vuosia sitten suurin odotuksin ja sympatioin matkustanut omin silmin näkemään, miten proletariaatin vallankumous on uudesta luonut sen vanhan Venäjän, jonka kirjailija oli oppinut jo lapsuudessaan tuntemaan. Tuloksena tutustumismatkasta hän julkaisi teoksen "Mitä Venäjällä näin". Odotus ja sympatia oli muuttunut matkalla raskaaksi pettymykseksi. Ei leipää, ei vapautta vaan jättiläisvalhe, jolla yritetään huumata. — "Sirpale kuvastaa" käsittelee elämää samaa taustaa vasten. Teos sisältää venäläisen maaherran perheen vaiheet vallankumouksen kauhujen läpi nykyaikaan. Järkyttäviä elämänkohtaloita, jotka sirpaleen tavoin kuvastavat koko sen kaaoksen, missä tuo jättiläissuuruinen kansa elää. Ihmiselämän tragiikkaa ja komiikkaa sekaisin. Taiteilijasilmällään on Marika Stiernstedt nähnyt syvälle tuon tapausten vyöryn pohjaan — venäläisen luonteen pohjimpaan. Loputon mukautuvaisuus, alistuminen, tahdoton vieriminen aallon mukana, heittipä se ylös tai syvälle — samantekevää. Bolshevikimaata kuvailevien teosten joukossa on "Sirpale kuvastaa" taiteellisesti täysipainoisimpia. Suomenkieli sujuvaa.

H. R.

LÄÄKÄRIROMAANI.

HERMANN HOSTER: Alppiparantola. — Otava. — Hinta 55 mk, nahkaselk. 70 mk. Kuuluu sarjaan nykyajan valioromaaneja.

Saman tekijän lääkäriromaani "Monet ovat kutsutut. . ." saavutti meilläkin siksi suuren suosion, että jokainen sen lukenut haluaa tutustua myöskin tähän seuraavaan suomeksi käännettyyn Herman Hosterin

---

jonka vuoksi naiset ovat etsineet elämäntehtävänsä kodin ulkopuolelta. Koska suomalainen nainen aina on asettanut voimansa perheen ja kansan käytettäväksi, oli ja on aivan luonnollista, että hän itse valitsee itselleen ammatin. Suomalainen nainen on periaatteessa aivan yhtä oikeutettu kuin mies työskentelemään kaikissa muissa viroissa paitsi saarnavirassa, sotilas-, poliisi ja järjestyspalveluksessa. Ammattia valitessaan hänen ei siis tarvitse kysyä: "Mikä ammatti on naiselle sopiva", vaan "Mikään ammatti ei ole pelkkä miesammatti."

Kirjoittaja on ottanut tarkkaan selville kuinka paljon naisia toimii milläkin elämän alalla. Hän kirjoitta m.m.: "Suomessa on hyvin monta naista liikkeen omistajana, ja he hoitavat ja johtavat tarmokkaasti usein suurtakin liikettään. Jokainen nainen voi antautua liikemiesuralle. Suomen 33000:sta valtion virkamiehestä on suunnilleen 4000 naista. Heidän periaatteensa on, että samasta työstä on maksettava sama palkka. Vaikkapa monella naisella onkin pienempi palkka kuin hänen miestoverillaan, ovat siinä muut syyt määräävinä, joitten keskustelu veisi liian laajalle. Suomalainen voi tietysti mennä naimisiin menettämättä tointaan.

Myös akateemisissa ammateissa on naisten osuus huomattava. Monet tytöt suorittavat ylioppilastutkinnon ja yli 1/3 kaikista ylioppilaista on naisia. Naislääkärien lukumäärä on sangen suuri ja 72 % kaikista hammaslääkäreistä on naisia. Naisarkkitehtejä ja kielitieteilijöitäkin on kaksi kertaa enemmän kuin miehiä. Nainen voi harjoittaa tuomarinvirkaakin.

Varsin huomattava on suomalaisen naisen työ kulttuuria koskevalla alalla. Hän on alusta alkaen ollut kansallisuusaatteen kannattajana. Tämä aate on saanut kauneimman ilmisunsa Lotta-Svärd järjestössä." Kirjoittajatar selostaa asiantuntevasti lottien toiminnan eri puolia ja äitiyshuollostakin hän näyttää olevan selvillä. Loppuvaikutelmanaan meikäläisistä naisista hän kirjoittaa seuraavaa: "Syrjäyttäen oman persoonallisuutensa suomalainen nainen ahkeroi yhä edelleen tulevaisuutta varten. Hän pitää arvossa luottamusta, jota valtio ja miespuoliset kansalaiset osoittavat hänelle. Ne suuret poliittiset ja yhteiskunnalliset oikeudet, jotka naiset Suomessa ovat saavuttaneet, ovat heissä kasvattaneet kansalaisvelvollisuuden tunnon ja tietoisuuden, että juuri heidän työnsä on tärkeä maan itsenäisyyden vahvistamiseksi ja sen kulttuurin kohottamiseksi."

Näistä otteistakin lukija voi havaita, että kumpikin kuvaus on kirjoitettu sangen myötämielisessä hengessä. Liioitteluakin tietysti esiintyy, mutta voimme olla tyytyväisiä, että maastamme kirjoitetaan ulkomailla tosiasioihin perustuvia, asiallisia, ja sensaatiomaisuudesta vapaita kuvauksia, sillä nehän ovat maallemme perin tärkeää mainosta.

romaaniin. Tämä on myöskin lääkäriromaani. Tapahtumapaikkana on pieni alppikylä, jonka erikoisen terveellinen ilmasto tekee sen keuhkotautisten luvatuksi maaksi. Päähenkilöt, kaksi velipuolta, edustavat täysin vastakkaisia ihmistyyppejä: toinen häikäilemätön liikemiestyyppi, toinen tieteeseensä syventynyt lääkäri, ihmisenä hyvä ja hienotunteinen. Näiden kahden veljeksen välillä käydään taistelua alppikylän kohtalosta: tulisiko siitä urheilukeskus monine hotelleineen ja pelihelvetteineen vaiko siunausta tuottava parantolayhdyskunta. Tähän taisteluun liittyy kilpailu saman naisen rakkaudesta.

Kuten jokaisen tämän sarjan romaanin, lukee myöskin "Alppiparantolan" keskeytymättömällä mielenkiinnolla. Kun lääkäriromaaneilla on aina vielä oma jännittävyytensä, ei tähän teokseen tarttunut suinkaan pety odotuksessaan. Monet erilaiset ihmistyypit ja näiden toisiinsa punoutuvat kohtalot antavat tälle melkein viisisataa sivua käsittävälle romaanille runsaasti vaihtelua ja jännitystä.

E. V.

SUOSITTUA SUKUTARINAA.

MAZO DE LA ROCHE: Jalnan perintö. Suomentanut Väinö Jaakkola. Siv. 512. Hinta 50:—; kangaskans. 65:—.

Se joka on lukenut "Jalnan" ja "Jalnan perheen", odottaa valmiin jännittyneenä, että sukutarina jatkuisi. "Jalnan perintöä" ei voi suositella sellaiselle, joka ei ole tutustunut edellisiin osiin. Finch, perheen nuorempia vesoja, taiteellisesti lahjakas, ärtyisähermoinen Finch, on "Jalnan perinnön" keskeisin henkilö. Lukijaa matkustutetaan hänen seurassaan kanadalaisesta syntymäkartanosta Englantiin Jalnan vanhojen setien seurassa. Finch on ennen kaikkea leveäkätinen mesenaatti saatuansa perinnön haltuunsa. Itse hän elää syrjäistä, sivustakatsojan elämäänsä, on jopa kolmantena ystävänsä häämatkalla. Jalna kuitenkin vetää takaisin omansa, myöskin Finchin. Eräänlaisten sukutraditioiden henki vaikuttaa kaikkien jalnalaisten elämään määräävällä tavalla. Se voi hallitsevasti määrätä sellaisenkin luonnostaan eristäytyvän henkilön kuin Jalnan nuoren emännän, Alaynen, luonteeseen. Jalnan hengessä on jotakin vitaalista, traditioaalista ja boheemia samalla kertaa. Siellä on aina vire, aina uusi jännitys. Kirjan viime sivuilla välähtää uusien vaiheitten ensi aavistus. Lukija jätetään yhä odottamaan.

Mazo de la Roche on kertojana perhetarinan mestari. Ei varmaankaan sellainen, joka luetaan ja siirretään kirjahyllyjen tomuun, vaan jota luetaan aina uusina painoksina.

H. R.

UUSIA "SARJOJA".

Viime aikoina ovat tulleet muotiin erilaiset romaanisarjat, joissa esitetään ei ainoastaan uusinta, vaan myös kiirastulensa läpäissyttä vanhaa kirjallisuutta mahdollisimman edullisin hankintaehdoin. Nyt on Werner Söderström Oy. alkanut sarjan kotimaisia merkkiteoksia *"Oman maan romaanien"* nimellä. Meidän kirjallisutemme suurimmat nimet esitetään kukin jonkun valioteoksensa välityksellä. Sarjan jokainen kirja on juuri niitä teoksia, joiden täytyy kuulua jokaisen suomalaisen kodin kirjastoon. Kun esim. kaikissa kouluissa luetaan *Kiven "Seitsemää veljestä"* ja *Ivalon "Juho Vesaista"*, tulevat monet vanhemmat olemaan kiitollisia saadessaan ne lujissa kangaskansissa vain 25 markalla. Nykyään eläviä kirjailijoita edustavat *Arvi Järventaus ("Satu-Ruijan maa")* ja *Artturi Leinonen ("Hakkapeliitat")* — molemmat tunnettuja kansallishenkisistä romaaneistaan. Viimemainitun, sen näistä "vanhoista ja hyvistä" uusimpana erikoisesti esitelläksemme, kolmea osaa ja yhteensä melkein tuhatta sivua leimaa oikea hakkapeliittahenki, joka tekee tämän isänmaan historiaa käsittelevän romaanin lukemisen kohottavaksi ja innostavaksi jokaiselle.

Koko tälle sarjalle voi antaa kunniamaininnan "kansallishenkisiä romaaneja".

*

Toinen uusimmista WSOY:n sarjoista tarjoaa valikoiman maailmankirjallisuuden "vanhoja ja hyviä", rajoittuen kuitenkin 1800-luvun satoon. Koska kuitenkin hyvin monet pelkäävät maailmankirjallisuuden klassillisia suurteoksia — usein kyllä aivan syyttä — liian vaikeastisulavina tavalliselle kuolevaiselle, on tässä sarjassa käytetty periaatteena: hauskaa ja hyvää. Kun mainitsee, että siihen on otettu mm. sellaiset "intiaanivuosiemme" ihastukset kuin *"Kolme muskettisoturia"* ja *"Ben-Hur"* ja neitovuosinamme ahmima *"Kotiopettajattaren romaani"*, ei tarvitse luetella enempää vetonumeroita. Ja aina säilyttää suosionsa kaikkien ikäluokkien mielikirja *"Setä Bräsig pehtorina"*, joka on Saksan kirjallisuuden suurimman huumoristin *Fritz Reuterin* etevin romaani ja kuvaa herkullisella tavalla saksalaista maalaiselämää. Kaikki tämänkin sarjan teokset saa 25 markalla kangaskansissa. Siis jälleen "parasta huokealla".

E. V.

SALUS SAIRAALA (omist. M. ja I. Rytkönen)
It. Kaivopuisto 23. Oma keskus. Vaihde 20 747—20 748

Kirurgi-, sisätauti- ja synnytysosasto
Hinnat 65—115 mk. Lääkäri potilaan valinnan mukaan.

Uskollinen Otto-renki

En tiedä, mistä olit kotoisin, mistä tullut, tapasinhan sinut ensikerran, kun vanha Polle reen edessä olit meitä vastassa joululomalle tullessamme.

Olit harvapuheinen hämäläinen, isorokko oli jättänyt jälkensä kasvoihisi. Enpä silloin tullut ikääsi arvioineeksi

Olit uskollinen työssäsi. Vanha Polle oli sinulle hyvin rakas, ja rakkaaksi kävi sinulle isäntäsikin. Yhdessä matkatessa peninkulmamäärin maantietarkastuksissa ja muilla virkamatkoilla tuli suhde isännän ja rengin välillä läheiseksi.

Tuli sitten kesä 1917 lakkoineen, leipäkortteineen. Ihmettelin, mistä meille riitti leipää, sinä Otto se kenenkään tietämättä kätkit viljaa ja jauhatit sen salaa. —

Tammikuun viimeisenä päivänä 1918 saapui taloon 20- miehinen punakaartilaisjoukko, toiset ratsain, toiset reessä retkottaen, punaiset riekaleet hioissa ja kivääri rinpiipuissa.

Olit voimaton kuten isäntäväkesikin moisen roskajoukon edessä, roskajoukon, joka kivääreln ja pistimin pakotti isäntäsi perheineen lähtemään — minne, sitä tiennyt sinä sen paremmin kuin he itsekään.

Muistathan miten isäntäsi kieltäytyi lähtemästä. Mitään pelkäämättä kulki hän noiden miesten joukossa, jutellen heidän kanssaan rauhallisesti, savukkeita tarjoten.

Vaikkakin isäntäväkesi oli lähdettävä, et sinä lähtenyt. Uskollisesti jäit paikallesi huolehtimaan eläimistä ja muusta isäntäsi omaisuudesta.

Kului muutamia päiviä, tuli helmikuun 4:s. Silloin murhattiin saman joukon päätöksestä kuusi pitäjän parhaimmistoon kuuluvaa miestä. Isäntäsikin — matkalla, kahden poikansa, joista nuorempi seitsenvuotias, läsnäollessa.

Saatuani tiedon tapahtumasta lähdin kotiini maalle. Toverikseni sain minua hiukan vanhemman koulutytön.

Neljä peninkulmaa, ensin hevosella, sitten potkukelkalla ja lopuksi jalan.

Pistimet ojossa tultiin meitä vastaan, joka askeltamme seurattiin, ovea ei voinut lukita yöksi.

Sinä Otto tulit silloin. Istuimme pienen kynttiläntuikun ääressä, muuta valoahan ei ollut. Pyyhit känsäisen kätesi selkäpuolella kyyneleitä silmistäsi. Olit kuin vanha uskollinen koira, jota mitkään vaarat eivätkä vastukset saa poistumaan vartiopaikaltaan.

Vihasin noita punaisia, vihasin sieluni pohjasta.

"Kyllä nuo vielä kerran saavat palkkansa", sanoin.

Oven takaa alkoi kuulua kirouksia ja huutoja. Musta mies katsoi sisään. Tiesin, että tuo mies oli tehnyt monta murhaa, eipä ihme vaikka hän — Otto meni heidän luokseen. "Esikuntaan, esikuntaan", kuului miesten vaatimus.

Tiesin heidän esikuntansa, muutaman askelen otettuamme olisi noiden murhamiesten ansioluetteloon tullut pari murhaa lisää.

Mutta sinä Otto pelastit tilanteen. "Hittoako te noista tytöistä — luulisi teidän ymmärtävän, että he ovat hermostuneita."

Seuraavana päivänä veit minut kirkolle, menin katsomaan isääni. Hymy kirkasti hänen hyviä, rakkaita kasvojaan. Oli kuin joku olisi kuiskannut: "Älkää surko niinkuin ne, joilla ei toivoa ole." —

Punaisilla oli vieläkin yllätys varaltamme. Asetuttuamme kaupunkiin koulukotiimme asumaan kiellettiin Otto-renkiä tuomasta ruokatavaroita meille. Kaupungissa ei meille annettu leipäkortteja — meillähän oli omavaraistalous ja ruoka oli muutenkin ahtaalla.

Punaiset tahtoivat tappaa meidät nälkään.

Mutta sinä Otto, sinä järjestit kaiken. Toit ruokatarpeita oman henkesi uhalla.

En käsitä, miten selvisit vaikeimmistakin tilanteista. Et joutunut pakosta punakaartiinkaan, ja kun saksalaiset tulivat ja perustettiin suojeluskunta, olit sinä ensimmäisten joukossa siihen liittymässä.

Viime keväänä paljastettiin vapaudenpatsas noiden kuuden murhatun muistoksi.

Etsin katseellani sinua Otto, mutta en löytänyt.

Olisin vielä tahtonut puristaa kättäsi ja kiittää sinua — pettämättömästä uskollisuudestasi.

I. K.

KEVÄTMESSUT olivat avoinna Messuhallissa 25. III — 2. IV ja vetivät runsaasti yleisöä. Seuraavassa numerossa esittelemme lähemmin messujen monia nähtävyyksiä.

NYT KUTOMAAN

Kirj. Käsityönopettaja Aino Kärki

Keväisten aurinkoisten päivien tultua on aika ryhtyä kutomaan kankaita. Iloisin mielin pystytämme kangaspuut ja annamme rukin surista.

Kauneimmat kankaamme saamme oman pellon pellavista. Ja jos meillä on itse kehrättyjä lankoja, ovat ne kaikkein parhaimmat työaineksemme, joista todella saamme olla ylpeitä. Esitän seuraavassa talon emännille — ja tyttärille pellavapöytäliinan mallin ja ohjeet.

Kangas on kyllä monivartinen, mutta maksaa se vaivan jo siitäkin syystä, että erilaisia kuteita käyttäen ja eri tavoin polkemalla saa siihen syntymään mitä erilaisimpia liinoja.

Sidos: sideloimi.

Loimen tiheys kankaassa 14 lankaa 1 sm:llä.

Kaide n:o 70/2. (kaksi lankaa piissä.)

Lankanumero: Loimi pellavalankaa 2/40, valkasematonta. Reunassa luodaan 140 lankaa vuorotellen valaistua ja valkaisematonta. Kude: pellavalankaa n:o 25 (kuviokude) joko värillistä tai valaistua (ruokaliinoiksi.) Välikude (palttinan) joko valaistua tai valkaisematonta pellavalankaa n:o 25. Kuviokuteena voi myöskin käyttää kiiltolankaa, vähän vahvempana esim. n:o 2/14. Kauneinta on käsinkehrätty pellavalanka, valkaisematon.

Niisittäessä kuvio on 76 lankaa, kuvioiden väli 84 lankaa. Reuna niisitään samoin kuin välit takimmaiselle pohjavarrelle ja sidevarsille. Kuvion kohdalla poljetaan aina kahta polkusta: kuviopolkusta ja ensimäistä sidepolkusta, kuviopolkusta ja toista sidepolkusta. Väliin poljetaan aina palttina. Pohja poljetaan joko pohjapolkusella ja sidepolkusella tai esim. 5:llä kuviopolkusella ja sidepolkusilla. Välillä aina palttina.

1 ja 3 = palttinapolkuset

2 ja 4 = sidepolkuset

7 = pohjapolkunen.

Pellovalankoja käytettäessä kuteena puolataan kuviokude kolminkertaisena, välikude ja pohjakude yksinkertaisina.

Liinojen päihin kudotaan yhtä leveä raita kuin reunoissakin on. Poljetaan 5:ttä kuviopolkusta ja ensimäistä sidepolkusta yhtä-aikaa, heitetään kuviokude. Välillä esim. palttina ja valkaisematon kudelanka, sitten sama kuviopolkunen ja toinen sidepolkunen. Toinen palttina.

Keskus: Poljetaan pohjapolkusta (7) ja sideloimipolkusia, välillä palttina. Näin kudotaan pohjaa 6 sm. Sitten seuraa kuvio. Kuviopolkusen ohella aina poljetaan sideloimipolkusia ja välillä palttina. Jos poljetaan kaikkia kuviopolkusia peräkkäin, muodostuu kankaaseen tähti. Kuvion jälkeen kudotaan taasen 6 sm. pohjaa. Mallina oleva liina on poljettu tämän ohjeen mukaan. Kuteena on käytetty ruskeanharmaata kiiltolankaa (kuviokude) kaksinkertaiseksi puolattuna. Välikude valkaisematonta pellavalankaa yksinkertaisena.

Kutomalla pohjaraidat kapeammiksi ja kuviopolkuset toisessa järjestyksessä ja vain muutamia kuviopolkusia saadaan muodostumaan mitä erilaisimpia liinoja.

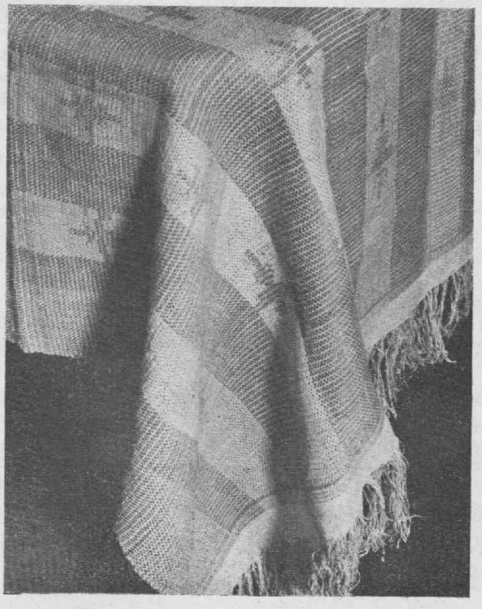

Eduskunnasta

Ed. HILJA RIIPINEN lausui lakialoitteesta vpj. 13 §:n muuttamiseksi m.m.

Ed. Sergelius on vuosi sitten tehnyt aloitteen, joka tarkoittaa lainsäädännön lieventämistä valtio- ja maanpetoksiin nähden kansanedustajan kohdalta. Hän puoltaa aloitettaan nytkin, niinkuin kuultiin, ja sosialidemokraatit ovat perustuslakivaliokunnassa esittäneet vastalauseessaan, että tämä aloite hyväksyttäisiin. — — Sosialidemokraatit — — asettuvat peittelemättä siis eräällä tavalla suojelemaan maan- ja valtiopetosta ja sen harjoittajia parlamentissa, sillä sitä tämä muutos tietää. Hyvin kuvaavaa on, että maan- ja valtiopetosta asetutaan suojelemaan juuri nyt tällä hetkellä, kun suuri kommunistinen maan- ja valtiopetosverkosto on käsiteltävänä Turun hovioikeudessa. Tästä muodostuu näin ollen tuolle verkostolle omituisen rinnakkaisesti sattuva ilmiö. Vuodelta 1929 ja 1930 on muistossa raskaana varoituksena se, miten pitkälle maan- ja valtiopetos voi tunkeutua parlamenttiinkin. Perustuslakivaliokuntaa myöten istuivat eduskunnassa kommunistit, Moskovan asiamiehet, laatimassa Suomen lakeja. Äskettäin on eräs saksalainen metsätalousmies K. J. Albreht tuonut julki asioita, jotka todistavat, miten todella surkeassa rappiossa Suomen parlamentti oli noina vuosina. — — Hän vieraili silloin meidän maassamme Venäjän virallisena talousedustajana. Hän tutustui moniin nimeltä mainittuihin suomalaisiin johtaviin henkilöihin. Ennenkaikkea hän oli yhteydessä silloisen neuvostovallan edustajan kanssa. — — — Siellä Bulevardin varrella vietiin tämä kansantalousmies huoneeseen, jossa sopivalla laitteella yhtäkkiä kääntyi paikoiltansa eräs tamminen kaappi. Täällä lienee joitakin edustajia, jotka ovat nähneet sen kaapin, sillä muutamathan seurustelevat lähetystöissä. (Ed. Komu: Onko puhuja nähnyt?) Minä en seurustele siellä. Tämä kaappi paljasti oven, ja se ovi johti huoneeseen, jossa tämä maatalousmies näki joukon miehiä, toiset istumassa ja toiset lepäilemässä. Ja ketä nämä miehet olivat? Ne olivat Suomen parlamentin edustajia. Ne olivat niitä kommunisteja, jotka siellä silloin piileskelivät Lapuan miesten edestä. Tämä virkamies sai jutella miesten kanssa, ja silloinen lähettiläs Maisky kertoi koko tuon yhteistyön, mitä oli kaiken aikaa harjoitettu. Selvisi, että käytettiin runsaasti rahoja näiden asiain hoitamiseksi, venäläisiä rahoja. Kävi ilmi, että rajan takana oli valmiina suomalaisista kommunisteista muodostettuja joukkoosastoja, jotka odottivat vain hetkeä, milloinka voisivat hyökätä maahan. Albrecht lausuu, että hänet valtasi ensimmäisen kerran kauhu ajatellessaan kommunismin uhkaamia porvarillisia valtioita.

— — — — — — — — — — — — — — — — — —

"Albrecht kertoo edelleen, että Suomen sosialistipuolueen eduskuntafraktion kautta, jossa oli naamioituja komminternin agentteja ja jolla oli parlamentin kaikissa jaostoissa edustajia, sai Maisky aina tietää tarkasti kaiken, mitä Suomen valtioelämässä tapahtui. Hänen kädessään yhtyivät kaikki tiedot. Hän määräsi niiden tehtävien laadun, joita sosialistisiksi kansanedustajiksi tai ammattiyhdistystoimitsijoiksi naamioitujen kommunistien oli suoritettava. Hän oli ei vain Neuvostovallan, vaan myös kommunistisen internationalen ylin tarkastuselin, joka oli vastuussa siitä, että kominternin määräämät kumoustehtävät suoritettaisiin oikeaan aikaan ja että ne tähtäsivät tarkoitettuihin päämääriin."

Tällaisen inhottavan ja tuhoisan rikollisuuden estämiseksi parlamentissa laadittiin se lisäys perustuslakiin, jonka ed. Sergelius ja sosialistit nyt haluavat poistaa. Minä kysyn, onko siihen tämän kaiken tietäen syytä. Kun tällä kerralla meidän maassamme toimii sellainen valtiollinen poliisi, jonka niin "taatusti kansanvaltaiset ja lailliset" miehet kuin herrat Leinonen ja Aaltonen ovat tutkineet pari vuotta sitten ja "puhdistaneet" niin perinpohjin, että silloinen EK:n päällikkökin erotettiin, niin valtiollisen poliisin toimittamiin kommunistipidätyksiin ja ilmitulleisiin kommunistitoimintoihin saanee nyt epäilyttä luottaa! Ainakaan ei voi fascismista syyttää valtiollista poliisia tällä hetkellä. Niistä tutkimuksista ja hovioikeuden asiankäsittelystä näkyy, että kommunistien toiminta on jatkuvasti mennyt maassamme eteenpäin, ja juuri niitä teitä, joita etsivän keskuspoliisin muistiot pari vuotta sitten paljastivat. Kommunistien toiminta ulottuu nyt yli koko maan kahden keskusjärjestön johdossa. Moskovassa sotilaallisesti ja poliittisesti kouluutetut toimitsijat liikkuvat tässä maassa. Ilmenee, että toimihenkilöitä ei ole vain muudan jokunen, vaan on satoja — 250:kin on ilmoitettu lukuna. Palkka heille tulee Moskovasta, ja maa on jaettu heille erityisiin toimintapiireihin. Se on laajaa toimintaa ja alana on koko sosialidemokraattinen puolue, sosialidemokraattinen ammattiyhdistys, Työväen Sivistysliitto, jonka opintokerhoja he ovat olleet ohjaamassa, nuorisoliitto, Ihmisoikeuksien liitto (Ed. Komu: Ja ikl.!), Siviilirekisteriyhdistys, Rauhanliitto, Akateeminen sosialistiseura y.m.. — IKL:ään heitä on kyllä lähetetty häiritsemään ja hajoittamaan toimintaa, mutta ei toimimaan järjestössä, senhän ed. Komukin tietää (Ed. Komu: Siellä ne ovat kotonaan!). Edistyspuoluettakin on avustettu vaaleissa, ja työvälineinä kommunisteilla on laaja lehdistö; sosiaalidemokraattien ja pienviljelijäin lehtiin annetaan artikkeleita ja toimitetaan asioita, joista on kirjoitettava. Se joka on seurannut lehtiä, huomaa, että asioista on myöskin kirjoitettu aikanaan. Soihtu ja Tulenkantajat y.m. palvelevat kommunismia. Puna-Espanjaan värvätään prigadisteja samanaikaisesti kuin sosialidemokraattiset naisosastot johtavat rahankeräystä puna-Espanjan hyväksi. Armahdusasiaa hoidetaan, tietoja välitetään kaikesta mitä voidaan Neuvostolaan, otetaan selko hallituksen suunnitelmistakin. M.m. 16. 5. 1938:n juhlista saivat kommunistiset agentit enemmän tietää kuin mitä kansalaiset Suomessa, vakoillaan suojeluskuntia (Oikealta: No kuuluuko tämä asiaan?), kuuluu, nyt on kysymys kommunisteista ja sotasalaisuuksista. Ja että kommunistien kaikki menetelmät ovat käytännössä, sitä todistaa m.m. sen onnettoman loppu, joka peloissaan tunnustuksestaan on tehnyt äsken itsemurhan, hänet kun oli aiottu kommunistien taholta murhata. (Ed. Komu: Mistä te sen tiedätte!). Tämä tuli ilmi järkyttävässä laajudessaan juuri näinä aikoina, juuri nyt, kun maailmantilanne on monella tavalla vakava. Täällä tietää jokainen, että kommunistien äänestämiä edustajia istuu nytkin parlamentissa (Ed. Komu: Ketkä esim.!) (Puhemies koputtaa.) On aivan varmaa, että ensi vaaleissa kommunistit tulevat tekemään kaikkensa omien edustajien saamiseksi ainakin vasemmistoedus-

(Jatk. siv. 88)

Kuivasta ja ensiluokkaisesta puusta tehdään HMN tehtaalla *tyylipuhtaita huonekaluja.*

Talousopettaja-emäntä:

Pääsiäisen munaruokia

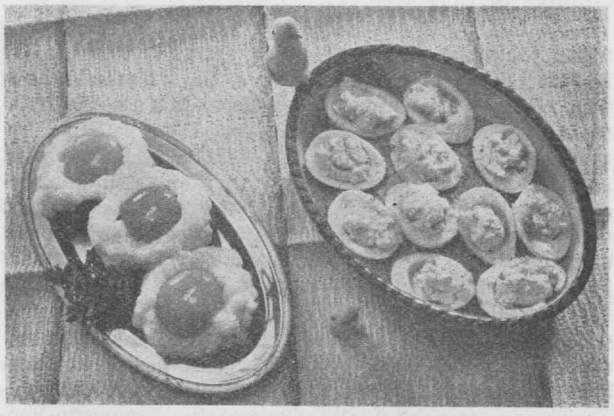

Pääsiäisen väri on keltainen niin kaikessa pöydän koristelussa kuin ruoassakin. Siksipä pääsiäisaterioille aina valmistamme jonkun munaruokalajin, jossa parhaiten tuo keväinen väri tulee esille. Munaa pidetään myös alkavan elämän symboolina. Samoinkuin luonto keväällä pääsiäisestä lähtien alkaa herätä eloon, niin me myös ruoalla tahdomme tuoda julki tämän iloisen kevään tunnun.

Kevään tullen munat halpenevat, kun niiden saanti on helpompaa. Mutta tämä tapahtuu vasta vähän myöhemmin, pääsiäisen jälkeen. "Juhlan kunniaksi" ovat ne vielä kalliita, kallistuvat tavallisesti juuri ennen pyhiä. Keväällä kanojen päästessä ulos ovat munat arvokkaimpia, niitten vitamiinipitoisuus suurimmillaan.

Vaikka munien ravintoarvo suhteellisesti hintaan verraten ei olekaan kovin suuri, sisältäähän keskikokoinen muna ravintoaineita suunnilleen yhtä paljon kuin 1 dl maitoa, on munalla taloudessamme silti korkea arvo sen monien hyvien ominaisuuksien tähden. Sitä voimme käyttää sekä kypsennettynä että raakana, jolloin viimemainitussa tapauksessa sen monenlaiset vitamiinit tulevat hyväksemme. Se on terveellistä ja helposti sulavaa, sopivaa lasten ja sairaittenkin ruoaksi. Sillä saamme monet ruokamme kuohkeiksi ja maukkaiksi. Sen sitovaa ja saostavaa ominaisuutta käytämme hyväksemme, kun tahdomme saada erilaiset taikinat pysymään koossa tai keitot ja kastikkeet sakeammiksi. Ja sitten voimme valmistaa siitä mitä erilaisimpia munaruokia, jotka ovat helpot ja sukkelat tehdä, kypsyvät nopeasti ja maistuvat mitä parhaimmalle. Munia käyttäen saamme useinkin helposti loihdittua ruokapöydällemme mitä erilaisimpia herkkuja.

Varsinkin munan keltuaista, mutta myös koko munaa pitäisi meidän käyttää ruokiimme jos mahdollista raakanakin saadaksemme juuri tärkeät vitamiinit. Keltuainen sisältää niitä runsaammin. Niinpä erilaiset munajuomat, joissa keltuainen sekoitetaan marja- tai hedelmämehuihin, ovat erittäin suositeltavia, samoin "auringonsilmät", t.s. sieni- tai muun salaatin keskelle rikotut munankeltuaiset. Silloin jokainen salaatin ottaja saa osan raa'asta keltuaisesta itselleen. Puolikypsäksi keitettynä tai pehmeäksi hyydytettynä muna on helposti sulavaa. Kovaksi keitetyistä munista saadaan hauskoja voileipäpöytäruokia täyttämällä ne erilaisin sekoituksin. Munan kanssahan sopii yhdistettäväksi melkeinpä mikä tahansa. Jollekin pääsiäisaterioista kuuluu välttämättä myös värjätyt munat, etenkin jos perheessä on lapsia.

Munapuuro.

3 rkl karkeita vehnäjauhoja, 1/2 l. maitoa, 2 rkl sokeria, vähän suolaa, 2—3 munaa (1 tl. vaniljasokeria).

Vehnäjauhoista ja maidosta keitetään puuro, joka maustetaan. Lopuksi lisätään joukkoon sekaisin vatkatut munat (ja vaniljasokeri). Puuro tarjotaan lämpimänä mehukastin tai hillon ja kermamaidon kera.

Lämmin munavoileipä.

Ranskanleipäviipaleet saavat hetkisen liota maidossa ja sitten ne paistetaan molemmin puolin voissa ruskeiksi. Viipaleet asetetaan vadille, niille pannaan savustettua, hienonnettua kalaa tai kinkkua. Voileivän reunoille pursotetaan runsaasti vaahdotettua munanvalkuaista ja jokaisen leivän keskelle raaka keltuainen. Sitten ne pannaan hetkiseksi uuniin, että muna vähän hyytyy ja lämpiää. Leipäviipaleitten paistamisrasva kaadetaan vadille voileivän ympärille, ei päälle.

Lämpimät täytemunat.

Kovaksi keitetyt, kuoritut munat halkaistaan pitkinpäin kahtia ja keltuainen poistetaan. Se hierotaan hienoksi, joukkoon sekoitetaan raakaa munaa, suolaa, sinappia, hapankermaa ja raastettua juustoa tai keitetyn tai paistetun lihan ja kalan tähteitä. Munanvalkuaiskupit täytetään tällä seoksella ja pannaan voideltuun vuokaan tomaattikastille, joka on valmistettu valkokastiin maustamalla tomaattisoseella. Lopuksi vuokaan pannaan muutama voinokare ja pinnalle ripotellaan raastettua juustoa. Kypsennetään

Eduskunnasta...

(Jatk. siv. 86)

tajien joukkoon. Marxilainen taistelu tulee kiihtymään joka tavalla ja komminternin intressit tulevat kasvamaan. Pohjoismaat ovat sille mitä halutuin tavoite. On sellaisia kysymyksiä varmasti, joita kommintern yrittää hoitaa myöskin parlamentissa. Kun tiedetään, että kommunistit ovat omaksuneet aivan uudet iskusanat, hehän puhuvat proletariaatin diktatuurin asemesta nyt kansanvallasta, oikeudenmukaisuudesta, rauhan asiasta ja fascismin vastustamisesta tarkoittaen kuitenkin samaa vallankumousta.

Kommunistit voivat saada yhä enemmän vaikutusvaltaa, ja suuri usko heillä näyttää olevan koskapa eräs agentti on lähtiessään Moskovasta lähetetty nimenomaan tervehdyksellä "tapaamiin Neuvosto-Suomessa". Nehän ilmoittavat sitäpaitsi nykyisin kannattavansa hallitustakin. Sellaisilla peitetyillä keinoilla voi maanpetturuus kulkeutua tänne eduskuntaankin, sitä ei tarvitse epäillä enkä minä usko, että oikeastaan täällä sitä kukaan epäileekään. Kommunistithan kuuluvat kaikissa maissa sitäpaitsi "kansanrintamaan". Tätä vaaraa ajatellen on ehdottomasti torjuttava ed. Sergeliuksen ja sosialistien yritys suojella rikollisten edustajien oloa ja lausuntoja parlamentissa.

Minä kyllä myönnän, että eduskunta tietysti voi laista huolimatta menetellä edustajiin nähden hyvinkin mielivaltaisesti, mutta lain kirjain sittenkin ilmaisee ne periaatteet, jotka kansalla on määrättyihin asioihin nähden, ja jos mihinkä, niin maan- ja valtiopetokseen nähden maassa täytyy asenteen olla ehdottoman jyrkkä. Minä odotan siis ja toivon, että eduskunta hyväksyy sen, mitä suuri valiokunta ehdottaa, nimittäin että ed. Sergeliuksen aloite ja sosialistien vastalause hylättäisiin.

Koneäänestyksessä eduskunta 99 äänellä 77 ääntä vastaan hyväksyi suuren valiokunnan ehdotuksen. Eduskunta yhtyi valiokunnan hylkäävään kantaan.

Eräs monista

Syntyväisyyden vähenemistä pohdittaessa *Uuden Auran* pakinoitsija tuo esiin erään tärkeän puolen asiasta.

— — — Eräillä, eikä niinkään harvalukuisilla aloilla, ei kernaasti pidetä rouvia työssä, mistä johtuu, että hyvin monien neitosten on lykättävä avioliittohankkeensa melkoisen kauaksi tulevaisuuteen, kun nuori perhe ei tulisi toimeen pelkän miehen ansion varassa. Ja kun joku elämäänluottava neitonen menee uskaliaasti naimisiin, niin saa hän olla jotenkin varma siitä, että hänen työuransa loppu on lähenemässä. Jos käy vielä niin, että nuori aviopari alkaa odottaa perheenlisäystä, sumentaa heidän kaunista iloaan useissa tapauksissa vaistomainen tietoisuus siitä, että lapsen syntymisajan lähestyessä vaimon on jätettävä paikkansa — ei joksikin aikaa, vaan lopullisesti.

Tietoomme on tullut eräitä tapauksia, jotka kuvastelevat työnantajan sydämettömyyttä. Niinpä on sattunut, vieläpä Suomen Turussa, että apteekissa toiminut naisfarmaseutti on saanut kylmästi lopputilin hänen tultuaan synnytysajan kynnykselle. Vaikka asianomaisen nuoren rouvan työtoverit aina proviisoria myöten tekivät parhaansa saadakseen apteekkarin myöntämään rouvalle muutaman viikon loman, jotta hän voisi rauhassa olla synnytyslaitoksessa ja lapsen maailmaantulon jälkeen kerätä uusia voimia, niin apteekkari on torjunut jyrkästi kaikki järjestelykysymykset antamatta nuorelle rouvalle, joka olisi hankkinut sijaisen itselleen, tilaisuutta palata uudelleen työhönsä synnyttämisen jälkeen.

Näin ollen ei p.o. farmaseutin — ja hänen asemaansa joutuneita on lukuisia — ole auttanut muu kuin jättää paikkansa ja antautua toistaiseksi pienen lapsensa kera tulevaisuuden epämääräisten mahdollisuuksien armoille.

---

uunissa ja tarjotaan vuoasta n.s. pikkulämpimänä voileipäpöydässä.

Kylmät täytemunat.

Kovaksi keitetyistä, kuorituista munista poistetaan jonkun verran toista päätä ja sisus koverretaan pois. Keltuainen hienonnetaan, joukkoon sekoitetaan majoneesia, vähän suolaa, hien. valkopippuria ja sinappia. Tällä seoksella täytetään uudelleen munat, joille jokaiselle sitten asetetaan koverrettu tomaatin tai punaisen omenan puolisko hatuksi, niin että muodostuu sieniä. "Sienet" asetetaan vadille salaatinlehdille tai persiljan päälle. Kylmä voileipäpöytäruoka.

Munatäytteiset sipulit.

Suuret sipulit keitetään suolalla maustetussa vedessä, sisus koverretaan pois. Sen jälkeen sipulikupit ruskistetaan uunissa usein niitä paistamisaikana rasvalla valellen. Vähän ennen tarjolle vientiä rikotaan jokaiseen sipuliin pieni muna, joka saa hyytyä uunissa. Tarjolle: pikkulämpimänä voileipäpöydässä perunain kera.

Makaroonimunat.

Keitetyt, pieniksi paloitellut makaroonit ja kovaksi keitetyt munaviipaleet asetetaan sekaisin voidellulle metallivadille tai vuokaan, päälle kaadetaan paksua valkokastia, muutama voinokare ja pinnalle ripotellaan vähän korppujauhelmaa ja raastettua juustoa. Tarjotaan lämpimänä aamiaisruokana.

Lämpimät muna- ja tomaattivoileivät.

9 paksua, isoa neliskulmaista ranskan- tai hiivaleipäviipaletta liotetaan hetkisen maidossa ja paistetaan sitten runsaassa voissa paistinpannussa. Kolme tällaista viipaletta pannaan päällekkäin ja väliin levitetään paksusti kuumaa tomaattimunakokkelia (= 5 munaa, 2 1/2 dl vettä, suolaa, valkopippuria, vähän voita ja mausteeksi tomaattisosetta). Kokkeli valmistetaan tavallisen munakokkelin tapaan. Leipäkerrokselle voidaan panna päällimmäiseksi joko kokkelia tai vain persiljaa ja tomaattisosetta koristeeksi. Kastiksi leipäviipaleitten ruskistusrasvaa. Tällainen "leipäkerros" on riittävän suuri annos illallisen lämpimäksi ruokalajiksi tai illalla teen kanssa ainoana lajina tarjottavaksi.

Ottakaa' **Lumikki**
talousapulaiseksenne . . .

S. O. K:n margariinitehtaan uusi LUMIKKI-margariini on todellisena apuna taloudessa. Sen maku on mainio ja niin ruoanlaitto kuin leivontakin onnistuvat siellä hyvin.

Lapsille riittää lystiä Lumikista

Jokaisessa Lumikki-paketissa on hauskoja värikuvia Walt Disneyn elokuvasta „Lumikki ja 7 kääpiötä." Ryhtykää keräilemään!

LUMIKKI margariinia

on saatavana S. O. K:n jäsenosuuskaupoista

O/Y DAN. WARD A/B
KUKKAKAUPPA HELSINKI

E. ESPLANADINKATU 20
Puh. 37 935 ja 28 982
ALEKSANTERINKATU 48
Puh. 31 535 ja 33 303
LASIPALATSI
Puh. 62 185

Aina suuri varasto aistikkaita sidontatöitä.
Kukkatilausvälityksiä maailman kaikkiin osiin.

Uusi Huomen

voidaan tilata myös huhtikuusta vuoden loppuun ja on tilaushinta silloin 30:—.

Koko vuosikertoja on niinikään edelleen saatavissa.

T:MI J. MARTTINEN
Kello ja Kulta
LOHJA
Puh. 107

Suosittu hopeaesineiden, kellojen ja kihlojen ostopaikka. Suuret valikoimat ja ostajalle edulliset hinnat.

Kultasepänliike
Uusi Kultaseppä Oy.

Aleksanterink. 15 *Puhelin 26 738*

SUOSITELLAAN

Uusi Huomen

ISÄNMAALLIS-KANSALLINEN NAISTENLEHTI.

Ilmestyy 20 numeroa vuodessa.

Toimiston osoite: Helsinki, Neitsytpolku 7, puhelin 64 159.

Tilaushinnat: 1/1 vsk. 40:—, 1/2 vsk. 25:—, ulkomaille 60:—.

Ilmoitushinnat: 1/1 sivu 1200:—, 1/2 sivu 700:—, 1/4 sivua 400:—, 1/8 sivua 250:—.

Suomalais-kansallinen suurravintola keskellä Helsinkiä

MUSTA KARHU

Keskusk. 7

Tarjoo:

Loistokahvia
Erinomaisia aterioita
Parhaan mahdollisen musiikin

Iltaisin reipasta yhteislaulua

Uusi Huomen

koittaa kansallemme vasta kansallisen herätyksen saavutettua voiton.

Ajan Suunta

on kansallisen taistelurintaman kärkipaikalla.

Lukekaa — tilatkaa — levittäkää sen vuoksi Ajan Suuntaa!

Toispaikkakuntalaiset, tehkää tilauksenne Maaseutuosastomme kautta (puh. 25 651).

Kalevala-koruja, kaunis valikoima.

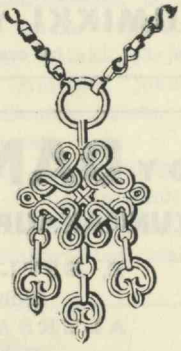

Kansallispuku

kirkkaine, hienoine väreineen, kaunein, vanhoin ja yhäti yhtä ihastuttavin mallein on ihanteellinen kesäpuku. Stockmannin turistiosastolla on suuri valikoima kansallispukuja, eri paikkakuntien, ja niitä on sekä aikuisille että lapsille soveltuvia. Erillisinä myydään sitäpaitsi tykkimyssyjä, puseroita, esiliinoja, huiveja ja koristeita.

Tulkaa katsomaan kotikutoisia esiliinoja vanhoin suomalaisin mallein, joita on juuri saapunut. Katsokaa samalla meidän muitakin turistiesineitämme. Ne ovat ihanteellisia lahjoja, kun matkustaa ulkomaille.

STOCKMANN

Mk 3:—

Helsinki 1939. Kirjapaino- ja Kustannus-Oy. Liike.